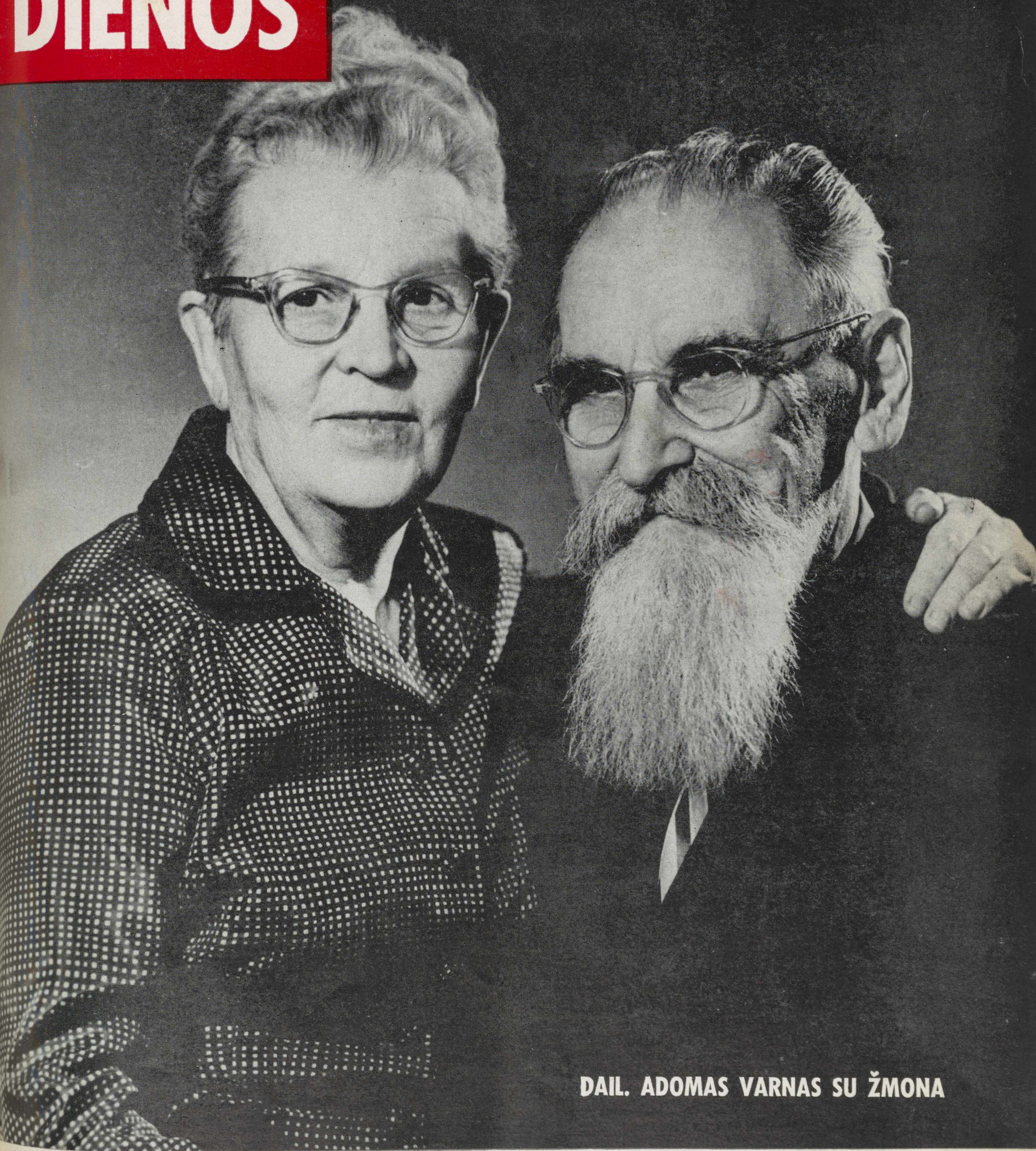

DAIL. ADOMAS VARNAS SU ŽMONA

TURINYS

CONTENTS

M. Galdikienė, LIETUVOS STEIGIAMOJO SEIMO DARBAI	3
LIETUVIŠKOJO MENO ATEITIS, pasikalbėjimas su dail. A. Varnu	5
Xerxes, MALDOS IR ATGAILOS DIENA	7
Ignas Šeinius, AŠAKAITĖ IR NELAIMĖ	8
Antanas Rimydis, RUŽAVA SKIAUTĖ; BADAS	9
Dr. J. J. Bielskis, AMERIKOS LIETUVIAI LIETUVOS LAISVĖS KOVOJE	10
RYŠKIOSIOS MINTYS: Motina M. Teofilė, VIENUOLINIS PAŠAUKIMAS	11
J. Parojus, JONĖS KVIETYTĖS BALETO MOKYKLA	12
KĄ VEIKIA SKAITYTOJAI	18
IŠ SKAITYTOJŲ LAIŠKŲ	18

ENGLISH ARTICLES

BOLSHEVISM AND THE RUSSIAN SPIRIT by Dr. A. Šapoka	19
OUR LADY IN LITHUANIAN CULTURE by V. Adomaitis	20
BOOKS, reviewed by Milton Stark	21
MOTHER, a folk song	22
UNDER THE LINDEN TREE by Alė Rūta	22
CONSUL WITHOUT A COUNTRY by D. K.	23
LITHUANIANS MAKE NEWS	25
LITHUANIAN AFFAIRS IN THE AMERICAN PRESS	26
LITHUANIAN RECIPES by Mrs. B. Šimkevičius	26

Juozas VITĖNAS	Vyr. Redaktorius / Editor-in-Chief
Leonard VALIUKAS	Vyr. Redaktoriaus Pavad. / Managing Editor
Paul PUZINAS	Meno Redaktorius / Art Editor
Juozas TININIS	Literatūros Redaktorius / Literature Editor
Juozas KOJELIS	Reportažo Redaktorius / Feature Editor
Milton STARK	Anglų klb. vyr. Redaktorius / Senior English Editor
Vytautas ADOMAITIS	Anglų klb. Redaktorius / English Editor

REDAKTORIAI ATSKIROSE VIETOSE / ASSISTANT EDITORS—VL. ADOMAVIČIUS, Boston, Mass.; A. BAJORINAS, Toronto, Ont., Canada; VL. BŪTĖNAS, Chicago, Ill.; DR. V. A. DAMBRAVA, Washington, D. C.; J. IGNATONIS, Chicago, Ill.; PR. JOGA, Cleveland, Ohio; J. A. JURAGIS, Sydney, Australia; PR. MICKEVIČIUS, Milwaukee, Wisc.; S. NARKĖLIŪNAITĖ, New York, N. Y.; V. ROCEVIČIUS, Cleveland, Ohio; C. SURDOKAS, Baltimore, Md.; A. ŠALČIUS, Brooklyn, N. Y.; B. RAUGAS, Philadelphia, Pa.; P. W. URBAN, Cleveland, Ohio; A. VINGIS, Melbourne, Australia; V. VOLERTAS, Baltimore, Md.; V. ŽVIRZDYS, Madison, Wisc.; BR. DAUNORAS, London, Anglija.

NUOLATINIAI FOTO BENDRADARbiai / PHOTOGRAPHERS—BOSTON, MASS.: VL. Adomavičius, P. Bliumas, D. Čibas, K. Gruzdas, R. Lizdeika; BROCKTON, MASS.: L. Reivydas; BROOKLYN, N. Y.: G. Penikas; CHICAGO, ILL.: A. Gulbinskas, B. Lungys, V. Noreika, A. Stelmokas, Pr. Urbutis; CLEVELAND, OHIO: V. Bacevičius, V. Valaitis; ELIZABETH, N. J.: J. A. Ribinski; HARTFORD, CONN.: A. Jaras; LOS ANGELES, CALIF.: Pr. Gasparonis, L. Briedis; MANCHESTER, N. H.: K. Daugėla; NEW YORK, N. Y.: V. Augustinas, V. Maželis; OMAHA, NEBR.: Kun. L. Musteikis; PHILADELPHIA, PA.: K. Baltrukonis, F. Jakaitis, V. Gruzdis, H. Misliauskas; WASHINGTON, D. C.: P. Labanauskas; WATERBURY, CONN.: J. Gaidys, V. Vaitkus; WORCESTER, MASS.: J. Sutkaitis; HAMILTON, ONT., CANADA: E. Gumbelevičius, A. Juraitis; MONTREAL, P. Q., CANADA: V. Juknevičius, L. Stankevičius; TORONTO, ONT., CANADA: J. Dvilaitis, Luna Photo Studio, V. Macas; AUSTRALIA: N. Butkūnas, P. Sakalauskas; SOUTH AMERICA: L. Kančauskas; BROOKLYN, N. Y.: Don. Šulaitis;

ANTHONY F. SKIRIUS, Leidėjas / Publisher

Straipsniai, prie kurių yra pažymėtas autorius arba pridėti jo inicialai, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

The opinions expressed in signed or initialed articles are not necessarily those of the Editors.

Redakcijos ir Administracijos adresas / Address all Editorial and Subscription Mail to:

9204 SOUTH BROADWAY, LOS ANGELES 3, CALIFORNIA
PHONE: Plymouth 4-1377

"Lietuvių Dienos" yra sujungtos su "Kalifornijos Lietuviu".
"Lithuanian Days" is combined with "California Lithuanian".

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpjūčio mėn. / Published monthly, except July and August
Atskiro numerio kaina 55 centai Single Copy 55 c.
PRENUMERATA metams — \$5.00 bet kuriame pasaulio krašte. GARBĖS PRENUMERATA \$10.00
SUBSCRIPTION \$5.00 per year in any country of the world. HONORARY SUBSCRIPTION \$10.00
Entered as Second Class Matter June 7, 1950 at Los Angeles, Calif., under the Act of March 3, 1879

This Month's Cover

Artist Adomas Varnas, Chicago, Ill., who is celebrating his 75 birthday this year, with his wife Marija. See interview with him on page 5 and photographs of his creations on pages 14 and 15.

Conrad photo

Back Cover

Anthony Miliauckas, Worth, Ill., right, with architect J. Mulokas from Chicago, Ill., near a Lithuanian type of cross constructed according to J. Mulokas plans.

Photo by V. Noreika

"LIETUVIŲ DIENŲ" PLATINTOJAI

JUNGTINĖSE AMERIKOS VALSTYBĖSE:

Athol, Mass. — J. Benešius
Baltimore, Md. — K. Bradūnas; A. Česonis
Bayonne, N. J. — A. Pocius.
Boston, Mass. — Rev. J. Klimas; S. Minkus; A. J. Jokubaitis; Lith. Furniture Co.; V. Vakauza.
Brockton, Mass. — F. Mandeikis; C. P. Jurgelun; K. Keblinskiene
Brooklyn, N.Y. — "Laima"; S. Kontrimas.
Chicago, Ill. — A. Auširienė; J. Karvelis; A. Kartanas; S. Metricks; St. Penčyla; Shimkus; B. Urbonas; A. Valavičius; K. Babickas; Vl. Būtėnas.
Cicero, Ill. — B. Stangenbergas
Cleveland, Ohio — "Dirva"; V. Rocevičius; P. Joga.
Columbus, Ohio — S. Viscantas
Detroit, Mich. — P. Polteraitis; "Neringa" Vl. Pauža; "Gaiva" Refreshments & Gifts; M. Šimonis.
E. Chicago, Ind. — E. Vilutis
Elizabeth, N. J. — P. Kudulis; A. Rudzitis
E. St. Louis, Ill. — A. Vaitkus
Gardner, Mass. — A. Nakutis.
Grand Rapids, Mich. — J. Belinis
Greenfield, Mass. — A. W. Dėdinas
Hartford, Conn. — J. Sekys; V. Nenortas.
Kearny, N. J. — J. Vaitkauskas
Kenosha, Wisc. — V. Gaidelis
Linden, N. J. — A. Liudvinaitienė.
Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas
Miami, Fla. — Kun. A. Tamolunas;
Milwaukee, Wisc. — Pr. Mickevičius.
Newark, N. J. — K. Trečiokas
New Britain, Conn. — J. Liudžius.
Omaha, Nebr. — J. Cicėnas; kun. L. Mus-teikis; K. Palšiūnas; E. Ribokienė.
Pittsburgh, Pa. — Frank Žilionis
Philadelphia, Pa. — J. Karaška; H. Mišliauskas; L. Meyer; B. Raugas.
Providence, R. I. — K. Čiočys
Rochester, N. Y. — A. Sabaliauskas; V. Zmuidzinas; Tulip Variety Store - A. Beresnevičius
Shenandoah, Pa. — J. P. Mačiulis.
Stamford, Conn. — J. Siugzda
Waterbury, Conn. — V. Vaitkus, J. Gaidys.
Wilkes-Barre, Pa. — V. Ramanauskas; J. V. Stanislovaitis.
Worcester, Mass. — P. Pauliukonis; "Amerikos Lietuvis".
KANADOJE:
Bedford, P. Q. — V. Brilvicas
Edmonton, Alberta — V. Taraškevičius.
Hamilton, Ont. — J. Pleinys; E. Gumbelevičius; Kl. Prielgauskas.
Montreal, Que. — P. Rudinskas; J. Parojus
London, Ont. — K. Kudukis.
St. Catherines, Ont. — A. Dauginaitė
Sault-Ste-Marie, Ont. — V. Mockus
Sudbury, Ont. — V. Montvilas
Ottawa, Ont. — A. Paškevičius.
Pembroke, Ont. — V. Balsys
Port Colborne, Ont. — J. Skaistys
Toronto, Ont. — V. Aušrotas; A. Kuolas; J. Smolskis; J. Mažeika; A. Bajorinas; "Tėviškės Žiburijų" knygynas; Time Cigar Store; Tulip Lunch; P. Kairys Grocery; Atlantic Restaurant.
Windsor, Ont. — O. Ražauskienė.
Winnipeg, Man. — S. Bujokas, M. Januška
ANGLIJOJE:
Rev. J. Kuzmickis, 21 Ann Pl., Bradford 5, Yorks.
D. Daunoraitė, 49 Thornton Ave., London W. 4.

LIETUVIŲ DIENOS

Romos (Italijoje) lietuviai Vasario 16-sios minėjime su svečiais; iš kairės dešinėn pirmoje eilėje: G. Gonella, Lenkijos ambasadorius prie šv. Sosto Papee, min. St. Lozoraitis, kard. G. Pizzardo, lenkų arkivysk. Gawlina, Tivoli vysk. Faveri ir vysk. V. Padolskis; antroje eilėje: JAV ambasados politinis patarėjas E. Colby su žmona, JAV ambasados sekr. Freers ir kit. Popiežius Pijus XII atsiuntė apaštališką palaiminimą ir linkėjimus lietuviams. Žiūr. kitas nuotr. 4 ir 5 psl.

Rome, Italy, Lithuanians at February 16th commemoration with guests.

Lietuvos Steigiamojo Seimo Darbai

M. GALDIKIENĖ, Brooklyn, N. Y.

Daugiau kaip prieš septynis šimtus metų įkurtą Lietuvos valstybę 1795 metais užgrobė rusų imperija. Rusai per 120-ties metų okupaciją dėjo visas pastangas išnaikinti net pėdsakus Lietuvos suverenumo. Jie įvedė žiaurią baudžiavą, uždraudė spaudą, atiminėjo bažnyčias, žudė ir Sibiran trėmė lietuvių patriotus, uždarė lietuvių įstaigas, net Vilniaus universitetą nepasidrovėjo uždaryti, steigė rusinimo mokyklas, atiminėjo lietuvių nuosavybę, Lietuvos žemę kolonizavo maskoliais.

Bet caristinės Rusijos kėsiai negalėjo pasiekti lietuvių širdies karšto troškimo atgauti laisvę, nepriklausomybę. Tautos dvasia išliko gyva. Atėjus išlaisvinimo valandai, visi lietuviai sujudo atkurti savo seną valstybę.

1918 metų vasario 16 d. Lietuvos Taryba paskelbė Lietuvą nepriklausoma valstybe. Tuo laiku dar ėjo Pirmasis Pasaulinis karas, ir Lietuvai reikėjo daug kliūčių nugalėti, kol galėjo pravesti rinkimus į Steigiamąjį Seimą.

Po dviejų su viršum metų nuo nepriklausomybės paskelbimo Steigiamasis Seimas buvo lygiu ir slaptu balsavimu išrinktas visų piliečių, sulaukusių 21 metų amžiaus.

Tais laikais dar retai kur buvo tokie demokratiški balsavimai, dar daugely valstybių moterys negalėjo balsuoti. Lietuva, suteikdama moterims balsavimo teisę, stovėjo pažangiųjų valstybių eilėse.

Į Steigiamąjį Seimą buvo išrinkta 112 atstovų, jų tarpe buvo 9 moterys. Dauguma atstovų priklausė krikščionių demokratų blokui.

Prieš 35 metus Lietuva išsirinko šalies šeiminką — Steigiamąjį

Seimą, kuris suvažiavo į savo pirmąjį posėdį 1920 m. gegužės 15 d. Kaune. Tą mėnesį, kada Lietuvoje atgimsta gamta, sprogsta medžiai, sužaliuoja pievos, ir pradeda žydėti gėlės. Šis pavasario mėnuo buvo atgavusios laisvę valstybės gražiu simboliu. Po žiemos šalčių — sveitimųjų priespaudos — pavasario saulė skaisčiai nušvietė visą kraštą, ir laisvai atsikvėpę žmonės ėmėsi kūrybinio darbo.

Steigiamasis Seimas buvo labai darbingas. Jis atliko ne vien tik savo svarbiausį uždavinį — paruošė ir priėmė Valstybės Konstituciją, bet priėmė dar daugelį pagrindinių įstatymų, kurių atsikurianti valstybė buvo labai reikalinga.

Steigiamojo Seimo priimtoji Valstybės Konstituciją nustatė respublikos demokratine santvarką, patikrino visų piliečių vyrų ir moterų lygybę, laisvę ir gerovę, o šeimai ir darbo globą.

Antruoju stambiausiu Steigiamojo Seimo darbu buvo žemės ūkio reformos ir žemės tvarkymo įstatymas, tikslu aprūpinti žemę bežemius ir mažžemius. Tuo būdu buvo sudarytos tinkamos sąlygos smulkiam ir vidutiniškam ūkiui tarpti.

Žemės reforma davė pagrindą Lietuvos ekonominiams gerbūviui: įgalino sukurti savo pramonę ir įvesti savo tvirtą valiutą - litą, įsteigti Lietuvos Banką, valstybinį draudimą, ligonines, taisyti kelius, organizuoti socialinį draudimą, žodžiu, atlikti visa tai, kas buvo skubiausiai reikalinga naujos valstybės gyvenime.

Steigiamasis Seimas padėjo pagrindus ir Lietuvos švietimui: priėmė pradžios mokyklų įstatymą, įvedantį privalomą pradžios mokslą, parengė Lietuvos universiteto statutą, meno, muzikos, žemės ūkio

M. Galdikienė, Brooklyn, N. Y., žymi katalikų veikėja, Lietuvos Respublikos Steigiamojo ir kitų seimų (1920-1926) atstovė. Žiūr. jos str. 3 psl.

M. Galdikienė, Brooklyn, N. Y., well known in Lithuanian Catholic activities. She was a representative to the first parliament of the Republic of Lithuania as also to others during 1920-1926. See her article on Page 3.

ir namų ruošos mokyklų, karo mokyklos, aukštųjų karininkų kursų, M. K. Čiurlionio vardo meno galerijos įstatymus.

Socialiniais įstatymais Steigiamasis Seimas nustatė žmonių darbo sąlygas ir aprūpinimą ligoje, senatvėje ir nelaimingais atsitikimais.

Dar ir šiandien daugelis kultūringų šalių negalėtų pasididžiuoti tokia gera darbininkų bei tarnautojų darbo teisių apsauga.

Steigiamojo Seimo pažangų tvarkymą Lietuvos valstybės reikalų liudija dar ir tas faktas, kad jis, neatidėliodamas tolimesniems laikams,

pataisė nuo rusų viešpatavimo laikų užsilikusius civilinio kodekso dešimtąjį tomą ir Napoleono kodeksą, veikusį Suvalkų krašte, kuriuose buvo siauriamos moterų turto ir paveldėjimo teisės.

Be to, Steigiamajam Seimui teko atlikti ir kitą darbą: baigti karus su nepriklausomybės priešais, išgauti kitų valstybių pripažinimą, įvesti Lietuvą į Tautų Sąjungą, nustatyti valstybės sienas ir suorganizuoti administraciją.

Steigiamasis Seimas, posėdžiavęs virš dviejų metų, atliko didelius darbus. Jie liudijo pasauliui, kad naujai prisikėlusios Lietuvos valstybė turi teisę į nepriklausomą gyvenimą.

Steigiamajame Seime, o taip pat ir kituose demokratiniuose seimuose, buvo atstovaujami visi visuomenės sluoksniai. Be politikų ir visuomenininkų gausiai dalyvavo ūkininkų ir darbininkų atstovai. Tai žymiai prisidėjo prie piliečių politiniai valstybinio subrendimo. Atstovai vyko į savo kilmės vietas ir darė pranešimus apie valstybės reikalus. Tuose viešuose susirinkimuose jie turėjo progos išgirsti žmonių pageidavimus bei kritiką. Įstatymų leidėjų tiesioginis ryšys su plačiąja visuomene skatino idealistinį, ne savanaudišką darbą, kurio taip pasigesta vėlesniais nepriklausomos Lietuvos laikais.

Steigiamasis Seimas stengėsi sukurti kuo tobuliausią santvarką, kur visiems Lietuvoje būtų gera gyventi.

Nedvejodami galime pavadinti Steigiamojo Seimo laiką — demokratinės Lietuvos žydėjimo laikotarpiu.

"Lietuva, kaip ir jos Pabaltijo kaimynai - Latvija, Estija ir Suomija, darė nepaprastai didelį progresą ekonominiame gyvenime ir gyvenimo lygio pakėlime. Tai įgalino tų kraštų demokratinę sistemą, paskirstydama nuosavybę kaip galima platesnėms gyventojų masėms ir pabrėždama privatinės ir individualinės iniciatyvos reikšmę. Priešinga padėtis buvo Sovietų Sąjungoje, kur viešpatuojant politiniam terorui ir neleidžiant reikštis privačiai iniciatyvai, gyvenimo lygis nė kiek nepakilo nuo 1928 metų.

"Mūsų valdžios ryšiai ir bendradarbiavimas su Lietuva ir kitais Pabaltijo kraštais buvo pulkus. Prezidentas Rooseveltas tvirtai atsisakė pripažinti tų kraštų okupaciją ir pavergimą. Šio nusistatymo laikosi ir prezidentas Eisenhoweris. Praėjusiais metais JAV Senatas priėmė mano pasiūlytą rezoliuciją, kurioje mes griežtai pasisakėme prieš bet kokią dabartinės okupacijos pripažinimą ir kartu patvirtinam mūsų pasiryžimą kovoti ir dirbti dėl Lietuvos išlaisvinimo.

"Rusija deda visas pastangas, kad Lietuvos ir kitų kraštų okupacija būtų pripažinta. Aš esu tvirtai įsitikinęs, kad mes ir toliau tvirtai laikysimės savo pirmąjį nusistatymą ir visad pasipriešinsim visoms Sovietų Sąjungos užmačioms".

SEN. PAUL DOUGLAS

VLIKo narys dr. P. Karvelis sveikinasi su kard. G. Pizzardo Vasario 16-sios minėjime Romoje, Italijoje.

Dr. P. Karvelis, member of SCLL greeting Cardinal G. Pizzardo in Rome, Italy, during the February 16th commemoration ceremonies.

Kard. G. Pizzardo, meldžiasi už Lietuvą Vasario 16-sios proga.

Cardinal G. Pizzardo, great friend of Lithuania in Italy, praying for Lithuania on the occasion of February 16th.

Kard. G. Pizzardo išlydimas iš Vasario 16-sios minėjimo Romoje. Vidury - kun. V. Mincevičius, Italijos LB pirm. Cardinal G. Pizzardo leaving at the close of the commemoration activities for the anniversary of Lithuanian independence day; in the center is Rev. V. Mincevičius.

LIETUVIŠKOJO MENO ATEITIS

PASIKALBĖJIMAS SU DAIL. ADOMU VARNU
JO 75 METŲ AMŽIAUS SUKAKTIES PROGA

(Jo darbų nuotraukas žiūr. 14 ir 15 psl.)

— Kiek lietuviai dailininkai yra prisidėję prie savito, individualaus lietuviško meno sukūrimo? Kas yra būdingesni šio meno kūrėjai?

— Tiek senoji, tiek ir jaunoji lietuvių dailininkų kartos yra itin daug prisidėjusios, kad lietuviška dailė iškiltų iki augšto kultūrinio lygio.

M. K. Čiurlionis su savo mistine tapyba ir Petras Rimša su grafiškai атаusta skulptūra yra nepaprastai šviesūs žiburiai, skleidžiantieji plačius spindulius iš lietuvių sielos gelmių.

O šalia jų matome visą sietyną kitų dailininkų, kurie nepriklausomybės laikais padėjo pagrindus lietuvių Dailės Mokyklai ir vėliau Dailės Institutui bei Dailės Akademijai, kurios išugdė visą jaunųjų dailininkų virtinę. Tai buvo Petras Kalpokas, Kajetonas Sklėrius, Adomas Galdikas, Antanas Žmuidzinavičius, Jonas Šileika, Jonas Mackevičius, Justas Vienožinskis, Juozas Zikaras ir kiti. Jų pirmieji papėdininkai jau laisvos lietuviškos mokyklos auklėtiniai, šiandien plačiai besireiškia ne tik lietuvių kultūrinėje dirvoje, bet nemažas jų skaičius yra iškilęs ir į tarptautinę bei pasaulinę areną. Jų tarpe pirmauja tokie vardai, kaip Vytautas Kasiulis, Adomas Galdikas, Vytautas Jonynas, Telesforas Valius, Vytautas Kašuba, Aleksandra Kašubienė, Adolfas Vaičaitis, St. Dargis ir daugelis kitų.

— Ar lietuvių dailininkų sukurtame mene yra išryškėjusi kokia nors individuali mokykla, atseit meno srovė, turinti charakteringas savo žymes?

— Tenka pripažinti ir pareikšti gilaus džiaugsmo, kad M. K. Čiurlionio kūryboje, nors ir per labai trumpą laikotarpį, suspėjo išryškėti savitos meno kultūros bruožai. Jo kūryboje randami ne tik į tapybos formas bei spalvas įdiegti muzikiniai pradai, bet ir pionieriškos abstraktizmo apraiškos. Tačiau šiandien dar

Romos lietuvių Vasario 16-sios minėjimo proga suruoštosė vaišėse prie vieno iš stalų matosi iš k. d.: VLIKo narys dr. P. Karvelis, Italijos LB pirm. kun. V. Mincevičius, Italijos Krikščionių Dem. Partijos atstovas dr. L. Morino, G. Gonella, JAV ambasados sekr. Freers ir JAV ambasados pol. patarėjo žmona E. Colby.
Group of participants at the commemoration of February 16th activities in Rome, Italy.

sunku būtų pasakyti, kad Čiurlionio kūryba jau užtikrina tvirtą pagrindą kuriai nors estetinei mokyklai išsirutulioti. Čiurlionio kūrybos bruožai dvelkia pernelyg dideliu individualumu. Veik tas pats pasakytina ir apie Petro Rimšos "grafinę" skulptūrą.

— Kadangi jūs savo gyvenime esate matę daugelio Europos meno srovių iškilimą ir žlu-

gimą, tai kaip Jūs vertinate šių srovių įtaką lietuvių meną?

— Per paskutinį 60-70 metų laikotarpį, tiesa, meno srovių tiek gausiai buvo pridygę, kaip, turbūt, niekuomet nėra buvę žmonijos kultūros istorijoje. Jos buvo krikštijamos įvairių įvairiausiais vardais ir buvo laidojamos ne visuomet įspūdingais užmaršties karstais. Tai ir nenuo-
(Perkelta į 6 psl.)

Vasario 16-sios minėjime Romoje pirmoje eilėje iš k. d.: VLIKo narys dr. P. Karvelis, Lietuvos min. prie šv. Sosto St. Girdvainis ir min. St. Lozoraitis.
Group of Lithuanians at the commemoration of February 16th in Rome.

Vasario 16-sios minėjime Romoje vysk. V. Padolskis sveikinasis su Italijos katalikų veikėju Guido Gonella. Vidury - kun. V. Mincevičius.
Bishop V. Padolskis shaking hands with Guido Gonella.

PASIKALBEJIMAS . . .

(Atkelta iš 5 psl.)

stabu. Savo plėtroje jos greit pasiekdavo kraštutinę ribą, kurios be atodairiškai apsilenkdavo su gyvyniais dvasinės žmogaus kultūros dėsniais ir dėlto turėdavo greitai, kaip gimę iškrypėliai, ir žlugti. Tačiau lietuvių dailininkai per visą tą meno srovių kadrilinį šokių yra vengę nukrypti iki kraštutinumų, išskyrus gal tą dirvą, kurioje vyko teoretinė jų kūrinių aptarmė. Šioje aptarmėje modernizmas neįlemtai buvo ir yra sutapdinamas su estetizmu, su meniškumu. Lietuvių visuomenei yra persama šita nesąmonė panašiai, kaip prieš ketvertą-penkėtą šimtmečių lenkų pseudomisionieriai įtikinėdavo mūsų žmones, kad lietuvių kalba esanti pagoniška kalba. O dar ir šiandien neretai tenka girdėti iš panašios rūšies pseudo-auklėtojų, įtaigojančių jauniausiai mūsų kartai, kad lietuviškai kalbamos maldos Dievas nesupras. Toje pat nesąmonės plotmėje vyksta ir modernizmo sąvokos tapatinimas su meniškumu.

Tačiau, kita vertus, negalima neįvertinti teigiamai tų pastangų, kuriomis nuoširdžiai siekiama surasti nauji aspektai į gamtą ar gyvenimą, nūnai taip painiai susirezguję, į milžinišką technikos ir bendrai mokslo pažangą, kuri grindžia įdomiausios gal žmonijos istorijoje grynės priešaušrį. Jei šiandien naujojo meno jieškomieji keliai nėra dar išnirę iš laboratorinių bandymų tankmės į plačiuosius vieškelius, jei meno srovės susikristalizuoti reikalingas ilgų dešimtmečių kilimo ir žlugimo pereinamasis arba pasiruošiamasis laikotarpis, tai tas tik rodo, kad stovime prieangy nepaprastai didingos bei reikšmingos meno šventovės, kuriai šiandien dar tik apgraibomis jieškoma dirvos pamatams tiesti. Pačiu jieškojimo pastangų negalima smerkti.

Maldos Dieną už Lietuvą, kuri buvo surengta Bostone, Mass., vasario 22 d. ir kurioje dalyvavo Bostono arkivysk. R. J. Cushing ir pasakė pamokslą, po to jam buvo surengtas pagerbimas. Pagerbimo metu arkivysk. R. J. Cushing su lietuviais dvasiškiais; iš k. d.: prel. F. Juras, kun. A. Bružas, arkivysk. R. J. Cushing, prel. P. Strakauskas ir kleb. P. Juškaitis.

A Day of Prayers for Lithuania was held in Boston on Feb. 22 during which the Archbishop of Boston R. J. Cushing participated and gave a sermon. Here the Archbishop is among the Lithuanian clergy at a reception held in his honor.

Pilot Photo by Stack

Žemai - Boston, Mass., ir apylinkių lietuviai Maldos Dieną už Lietuvą Bostono katedroje (1955.II.22).

Bottom: Boston, Mass., and other New England Lithuanians at the Day of Prayers for Lithuania devotions on Feb. 22, 1955 in the Holy Cross Cathedral of Boston.

Pilot Photo by Stack

Smerktinos yra tik nevykusios išvados, kuriose jieškiniai sutapatunami su radiniais.

— Kokios srovės vyrauja dabartiniame pasauliniame mene?

— Daugiausia yra paplitęs ir dailės mokyklose net kultivuojamas abstraktizmas, o šalia jo plokštuminiškas, dviejų matavimų neorealizmas.

— Ar mūsų menas buvo aukštesnis anuomet Lietuvoje ar dabar tremtyje?

— Formaliniu atžvilgiu tremties menas yra pasiekęs augštesnio lygio, kaip anuometinis Lietuvoje. Tačiau iš viso sunku kalbėti apie augštesnį ar žemesnį meną, neparodžius įsakmiai, kuriuo matu matuojamas jo augštumas ar žemumas. Sakysime, kol nebuvo išryškėjusi ekspressionizmo srovės meninė vertė, El Greco meno lygmuo buvo laikomas daugeliu laipsnių žemiau negu šiandien.

— Kokia lietuvių meno ateitis tremtyje? Ar yra pakankamas jaunų dailininkų priauglis?

— Ateitis priklausys nuo viso komplekso veiksnių bei bendrųjų pastangų, nukreiptų, iš vienos pusės, į kultūros dirvonų plėsimą, įkinkant senuosius mūsų išeivijos bent tam tikrą dalį į lietuviškos kultūros aktyvą, iš antros pusės, parūpinant sąlygas rimtoms jaunimo studijoms meno mokyklose.

Šiuo tarpu meno priauglio, atrodo, yra nemažai. Svarbu tik, kiek to priauglio pastangos susilauks atgarsio mūsų platesniuose visuomenės sluogsnuose.

— Kaip vertinate modernųjį meną? Ar jis yra tik laikinė šių dienų suskilusios žmogaus dvasios išdava ir apraiška ar rimta ir vertinga kūryba, kuri išliks ateinančioms kartoms gėrėtis?

— I šitą klausimą dalinai jau esu atsakęs aukščiau, aptardamas moderniojo meno srovių įtaką į lietuvių dailininkus. Kalbant apie moderniojo meno esmę, tenka nurodyti, kad pati modernizmo sąvoka mažai ką tepasako ne tik meno istorijos žinovui, bet ir augštesnio lygio jo mėgėjui. Modernizmas, istorinė žodžio prasme, yra buvęs visais laikais. Tiek renesansas, tiek barokas turėjo savo modernišką srovę, kurios gaivino bei įvairino jų formuojamuosius polinkius, saugojo juos nuo perankstyvo sustingimo, bet drauge tiesę pagrindus ir jų išsigimimui, nukrypimui į šunkelius. Tad ir šių dienų modernizmui apibūdinti reikalinga konkretnesnis pasisakymas apie jo srovę - abstraktizmą, fovizmą, konstruktyvizmą, primitivizmą ar kurią kitą srovę.

— Kodėl plačioji mūsų visuomenė nesupranta moderniojo meno ir neranda jame tokio estetinio pasigerėjimo, kokį rasdavo nemoderniojo meno parodose?

— Kad suprastume kurią nors moderniojo meno srovę, ypačiai tokią abstraktizmą, kraštutinį ekspresionizmą ar surrealizmą, reikalinga specialaus intelektualinio pasiruošimo, nes estetiški jį uždaviniai yra nukreipti daugiausia ar veik išimtinai į formalines meno kūrinio savybes, susijusias daugiau su filosofiniu, negu kad su emociniu estetizmu. Tos srovės dažniausiai nerodo mums gamtos ar žmogaus tokio, koks jis atrodo žiūrimas iš paviršiaus, bet koks jis yra ar koks gali

(Perkelta į 14 psl.)

MALDOS IR ATGAILOS

DIENA

Gražiausias metų mėnuo — gegužis — Lietuvoje tikinčiųjų buvo dar vadinamas Marijos mėnesiu, nes kiekvieną šio mėnesio dieną Dangaus ir žemės Karalienė buvo išskirtinu būdu pagerbiama visų parapijų bažnyčiose ir kaimų seklyčiose: Jos garbei čia skambėjo melodingos litanijos ir aidėjo maldinagai skaitomi apmąstymai. Šią gražią Marijos garbinimo tradiciją, nors ir dalinai, kiek sąlygos leidžia, stengiasi palaikyti ir po visą žemės rutulį išsisklaidę lietuviai tremtiniai. Tačiau šiandien, kada Marijos kultas pirmą kartą istorijoje taip neregėtai plačiai ir entuziastingai apėmė tikinčiųjų mases, nebepasitenkiname vien gegužinių pamaldų lankymu, bet norime ir kitais atvejais kreiptis į Mariją, ypač maldaudami jos užtarimo tragiškuose savo tautos reikaluose.

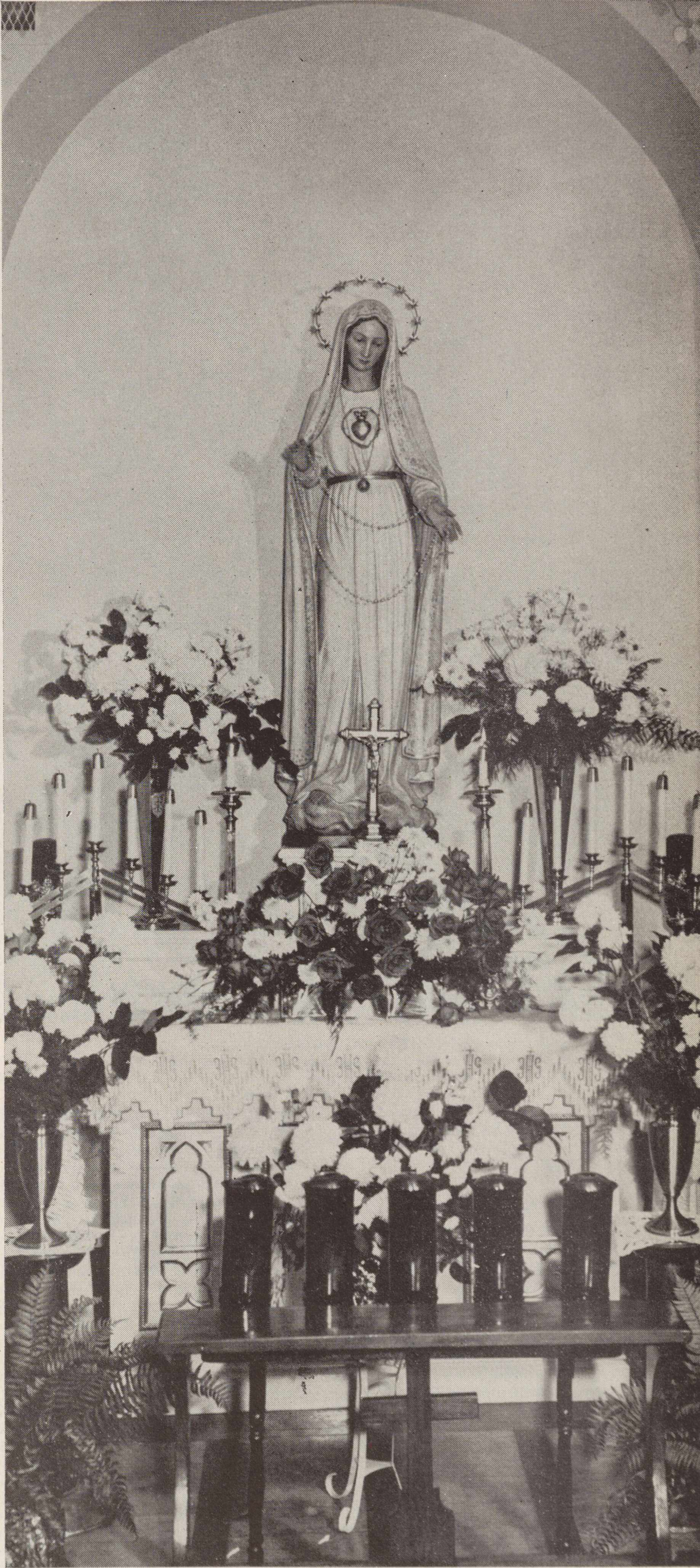
Lietuviai taip pat raginami kreiptis į Nuliūdusiųjų Linksmintoją ir maldauti Ją išsiilgtos laisvės Lietuvai. Šiam tikslui buvo sudarytas iš dvasiškių ir pasauliečių vyriausias komitetas ruošti lietuvių maldos ir atgailos dieną už Lietuvos laisvę. Šis komitetas atitinkamu atsišaukimu kreipiasi į viso pasaulio lietuvius ir ragina artimiausiame gegužės mėnesio sekmadienį švęsti maldos ir atgailos dieną už Lietuvos išlaisvinimą ir pasaulio taiką. Tarp kitko atsišaukime sakoma: "Mes kviečiame lietuvių tautą vis giliau įsijausti į dabarties žmonijos tragišką padėtį ir liūdną savo tautos likimą, pakelti savo žvilgsnius ir širdis į Dievą... ir stoti į didį savęs atnaujinimo... darbą".

Švenčiant šią dieną, visą savo atgailą ir maldą nukreipti į Nekalčiausią Marijos širdį, kuriai prieš ketveris metus Lietuva iškilmingai Romoje buvo paaukota ir kurios šventė kasmet švenčiama gegužės 13 dieną.

Savo apsireiškimo Fatimoje metu Marija kvietė žmoniją: "1. Daryti atgailą, tobulinti savo gyvenimą, melstis ir aukotis už nusidėjėlius ir daugiau nebeįžeidinėti švč. Jėzaus širdies, kuri yra begalinė Meilė ir Gailestingumas. 2. Kiekvieno mėnesio pirmąjį šeštadienį priimti šv. Komuniją, kaip atsilyginimo Komunią. 3. Garbinti Nekalčiausią Marijos širdį bei Jai aukotis. 4. Kasdien kalbėti rožančių". Jei žmonės šiuos dalykus vykdys, pasauly įsiviešpataus taika ir atsivers Rusija, priešingu atveju, pasaulis susilauks dar baisesnių įvykių. Užtat šiandien visų tikinčiųjų mintys ir krypta į Mariją, maldaudamos sulaukyti pasauliui gresiančią katastrofą.

Arkivysk. J. Skvireckas taip pat kreipiasi laišku į pasaulio lietuvius, ragindamas tinkamai atšvęsti šią maldos ir atgailos dieną ir jos metu visas savo mintis nukreipti į Mariją: "Visas gyvenimas turi būti išjudintas, persunktas Marijos dvasia, turi paliesti sielos gelmes ir atnaujinti pasaulį". Kitoj šio laiško vietoje sakoma: "Marijos mylėtojai gausiai organizuojasi į aktingą Mėlynosios Armijos sąjūdį, trokštantį kaip tik įgyvendinti visus tuos Marijos duotus pasauliui apreiškimus Fatimoje. Tai reali programa ir konkretūs uždaviniai, kuriuos mes... ir trokštame priminti visiems Lietuvos katalikams."

Xerxes

Šv. Panelės Marijos statula, kuri daugiau kaip prieš metus laiko buvo pašventinta Romoje Popiežiaus Pijaus XII, ir nuo to laiko vežiojama po visas lietuvių kolonijas laisvajame pasaulyje. Lietuvai atgavus laisvę, ši statulą numatyta perkelti į Vilnių. Gegužės 13 d. yra Nekalčiausios Marijos širdies, Lietuvos Karalienės šventė. Plačiau apie lietuvių sąjūdį Marijos garbinime žiūr. šiame puslapy; taip pat žiūr. str. angliškoje dalyje.

Statue of Blessed Virgin Mary that was blessed about a year ago in Rome by Pope Pius XII and which is touring all the Lithuanian communities in the free world. When Lithuania regains her independence, the statue will be placed permanently in a shrine in the Lithuanian capital of Vilnius. May 13th is the feast of the Immaculate Heart of Mary, Queen of Lithuania. See this page for more about Our Lady and article in the English section.

Rašytojas Ignas Šeinius, Bromma, Švedija.

Author Ignas Šeinius, Bromma, Sweden. See his short story on this page.

Ašakaitė ir nelaimė

IGNAS ŠEINIUS,
Bromma, Švedija

Svirno gonkas, ilgas, palei visą sieną, pilnas. Gonke, atsirėmęs sienos durų, susėdęs pas Jirkūną vakarui susirinkęs šeiniūnų jaunimas. Lengvu, šventadienišku apdaru, be skarelių ar skrybėlių. Ant gonko briaunos, atlenkta nugara į šulą ar pečių į petį, nukabinę kojas, rimtas senimas. Vidury šluba koja į laiptelius ir pypke saujoj, plačiapetis ir žilaūsis kalvis šatas. Šiaip žvalus ir judrios galvos žmogus. Gonko gale, toliau nuo dūmų, bet tarp moterėlių, tamsiaplaukis dailidė Aniukštis, ne tik pačių šeiniūnų, bet ir apylinkės dvarų dailidė. Kaip namų šeimnininkui ir geram rūkoriui dera, greta šato Juozas Jirkūnas. Kaukazo kalnais laipiojęs, Ameriką matęs, — nuotykių ir nebūtų daiktų neišsemiamas aruodas. Laipteliuose ir net palaipytės akmens, išmaltų girnų, susispaudę vaikai. Paaugęję, kuriems jau įdomu, ką šneka tėvai ir dėdės, ir kas aidai mergiočių ir berniokų dainose.

Šilta. Šiltai rami Sekminių vakaro perregima sutema. Nuo auškto gonko, kaimo gale, matyt plačiai ir toli. Tarp vasarųjų sužaliavusių,

kylančių ir vėl pakalnėn sklindančių laukų, matyt prisnūdęs ežeras. Apjuostas trikštančiai žalių ajerų, paskum augštesnio nendrių lanko. Virš jo ir paežerių pievų pradeda draikytis pilkai melsvos ūkanų skraistės. Lyg ežeras sapnuotų. Net čia, anapus tvoros, pievoj, aplink kurią šeiniūnai pusračiu lenkias, klojas ir draikos ūkanų kaip laumių marškos. Kyla, suka Juodalksnynų pievos vidury. Juodalksnynas, nusitiesęs iki liūno ežero gale, juodas, niūrus, dar juodžiau atsimuša rausvai žalsvoj saulėleidžio pašvaistėj. Jame girdėt vis dar nesutaria, riejās varnos. Rietenos virsta triukšmu, kai nuo Vadubalos ar Padubelio pūdmų atskrenda kokia pavėlavusi, patogios šakos išsiilgusi varna. Kai varnos aptyla, girdėt narų skardūs klykterėjimai tai vienam, tai kitam ežero krašte. Girdėt, kai gandrai lizde šato guoboje, kaimo vidury, sukleketuoja lyg sapne. Svirpliai pasigirsta sode priešais ir kaikokia skregždė lizde, svirno palėpėje, ar gryčios netoliese pakeičia nutupėtą koją.

Visiems gonke ramu, gera. Šiandien šventa, rytoj šventa, — nereikės anksti keltis. Pypkę nuo uodų rūkantiesiems ir šulų atsilūsusiems vyrams gera. Vasarą visą įsėtą, sudygę, gražiai sužaliavę. Bulvės susodintos. Kiekvienas pro sutemą ir Jirkūno nuotykingus pasakojimus mintyse mato savo žalumą pa-

laimintas dirvas. Molingą Platajį įsėtą baltais žirniais, kiek įdiržusį Margelį nedaug reikalaujančiomis avižomis, pakaimio juodžemio dirvas tamsiai sužaliavusias miežiais, paežerio žemes prie smėlio linksmam sudygusias bulvėmis.

Jirkūno pasakojimams nusekus, šnekos vėl įsisuka apie, kam šiandien bažnyčioje paskelbti užsakai, ir kažin kaip šiuo metu jaučias Elena Ašakaitė. Dvarininkaitė, panelė. Daug kas ją bažnyčioje matęs supranta, kad ji turi jaustis labai nekaip. Tik kad apie tai jau tiek buvo šnekėta. Kaip ir apie sėdūniečių dejavimus dėl sausros. Jų laukai augščiau ir prie molio. Tik ar šiandien, tokį vakarą, daug sukli galvą apie keno meilės nepasisekimus, ar kas bus su sėdūniečių pasėliais, jei greitai nepalys?

Ūkana virš ežero sutirštėjo, juosia Juodalksnyną augštakai iškilusi juosta. Justai, kad didėja rasa, darosi vėsiau. Uodai piktesni. Diemedis ir mėtos, sodely kitam gryčios gale, pakvimpa net iki čia. Jaunatvė ir grožiu šiltos mergiotės pajunta vėsumą. Nieko neturi prieš, jei berniokas iš šono prakiša ranką tarp sienos ir juosmens ir arčiau priglaudžia prie savęs. Nei viena mergiotė nepagalvoja apie tai, kad jai kada kas blogo galėtų atsitikti. Kaip Elena Ašakaitė.

Dainos garsai, ar nuo rasos švelnios vėsumos, ar nuo šildančio peties ir peties artumos, išiskardina. Sklysta laukais net iki ežero, pro ūkaną augščiau ir dar toliau. Aidi Juodalksnynė, kartoja jo kitoj pusėje, atsimuša su vėjo malūnu anapus upelio.

Dainos keičias. Po kokios linksmesnės seka liūdna, po jos linksma, dar linksmesnė. Niekas negirdi, kad upelio karklynuose, anapus Juodalksnyno, čiulba lakštingala, lenktyniauja su Vingrių Maryte. Tai Marytė, ji veda dainoms svirno gonke. Vyrų šnekoms daugiau nėra vietos, net ir moterų apie sūrius ir drobę.

Dėl įsidainavusios Marytės ir jos balso pagautų mergiočių ir berniokų niekas nepastebi, kad šikšnosparniai oru narstos, įstrižais vingiais pro pat pasvirnę praskrenda. Niekas negirdi, kad Pasienio ažuolyne, kitoj pusėj šeiniūnų, apuokas pradėjo ūkauti. Tamsiai, šiūšiai. Niekeno akių nepatraukia, kad pro debesį sužvilgėjusioje mėnesienoje pievos patvorių nusitiesęs kelias šviesia juosta išsiryškino. Niekas juo neina, nevažiuoja. Kiek toliau jis prasiskiria dešine šaka ežero link, kita — pakyla kalniukan su kryžium, Stavarigalos pusėn.

Kaikas moterėlių, tyliai, sau nejučiom, ima pritarti dainai. Kalvis šatas stuksi taktą lazda. Visiems gera, visiems gražu. Savi ir kitų rūpesniai, — lyg jų ir nebūt buvę. Šiandien šventa, rytoj šventa. Sekminės!

Staiga nutrūko Marytės balsas. Kaip kokio šalto, šiurpaus pūsterėjimo nukirptas. Vieni metu nutyla visi kiti. Marytė pašoksta, jos skarelė nuslenka nuo pečių. Buvo atkėlus pirštą. Be piršto visi mato. Visi pasistiebia, apstingsta. Niekam neprasiveria lūpos.

— Ašakaitė! — lėtai, pakuždom sušnabžda kalvis šatas.

Keliu iš kaimo, vienai viena eina mergiotė. Šiandien daug kartų minėta. Paskum tylioje, šventoj sutejoj kaip ir daug kas kita apmiršta. Žmonių buvo įprasta, kad Elena Ašakaitė, tai gyva, žvali ir visados linksma mergiotė. Švelnios sudėties, grakščių judėsių, mokyta, regis, kitokia ir būt negalėjo.

Vaikai pašoksta. Neaptariamo, vyresniųjų perduoto šiurpo pagauti glaudžias prie motinos ar tėvo, ar ir prie svetimo.

Ašakaitė neina, — ji slenka keliu, patvoriu, lyg kokia vaiduoklė. Atkelta galva, tiesi, kaip žvakė, sustingusiais pečiais. Nors vasariškai giedriai apsilvikiusi, šviesios rožės suknele, kaip buvo bažnyčioje. Tik dabar be skrybelaitės. Visiems atrodo, kad Ašakaitė žengtų į savas pakasynas, eitų paskutinį kelią.

Visi krupterėja — visiems aišku. Marytė jieško, pro kur jai lengviau ir greičiau prasisprausti. Ji lėks, sulaikys Ašakaitę, Elena.

— Lik čia, Maryt! — ramiai paima jos ranką kalvis šatas, jos krikšto tėvas.

— Juk matom, kur mergiotė eina, kas su ja dedas, — sako dailidė Aniukštis.

— Ar neturėtumėm ją gelbėti! — pravirksta vienu balsu dvi ar trys moterys.

— Aš prisivysiu ją, — žengia žingsnį Juozas Jirkūnas, pratęs veikti nieko ilgai nelaukdamas. — Protingai su ja pašnekėsiu.

— Tu! — šypterėja kalvis šatas.

— Mes! — šoka nuo gonko du berniokai, skritulio geriausi mušikai ir teatro mėgėjų grupės nariai.

— Vyrai, nekrusterkit, klausykite manęs, — šatas ištiesia užtvarai savo ilgas, stiprias rankas ir lazda.

Kiti nesumano greitomis, ką sakyt ar ką daryt.

— Mes ir mūsų žodžiai čia nieko nepadės, — nustato šatas, vis toks ramus ir šaltas. — Dainuokit, mergiotės ir berniokai! Dainuokit kaip anksčiau.

— Močiutė sengalvėlė... — nedariniai, prikimdamos užtraukia mergiotės.

— Ne apie motiną ar meilę, pačios gerai suprantat, — primena šatas.

— Tai ką gi mums dainuoti? — Suraskit ką, tik greitai.

Mergiotės ir berniokai skubiai kužda, tariasi.

Neradus greitom ko kito, pasieja skardžia, skaidria srove "Vai žirgel, žirgel, žirgeli mano, ar nuneši mane jauną šimtą mylelių?"

Marytė deda dainon visą savo gražaus balso galią. Nežino, ar gerai daro, tik kad jos visados toks geras krikšto tėvas prašė. Dainuoja sodriai, iš širdies gelmės. Lyg dainuotų į nežinion išėjusią seserį. Šaukia ją atgal, siūlo greitasparnį žirgą. Jos balsan ir pagalbos šauksman taria kiti. Niekas negalėdamas kuo kitu, stengias padėti dainos jėga.

Elena Ašakaitė nuėjus nuo kaimo jau varsnas, kitas. Nieko, matyt, negirdi. Slenka keliu kaip vaiduoklė. Išėjus iš medžių šešėlių, mėnesienoj, lyg būtų pasidariusi dar laibesnė ir lengvesnė. Lyg slinktų neliesdama kojomis žemės. Galutinai apsisprendusi, eidama iš gyvenimo.

Ir dainininkai ir kas nedainuoja, augščiau gonke atkyla. Pro sodo medžius, pro pratėges seka, ką Ašakaitė darys toliau. Eis paežerio keliu, ežeran, ar kils kalneliu, pro kryžių, kapinių link.

Daug kam suremia kvapą. Ne vien nas galvoja: žiemą kapinėse pasikorė Kaderkštis iš Stavarigalos. Kaderkštį reikėjo laidoti už tvoros, o kapinės šventinti iš naujo. Nejau meilė, nusivylimas būtų tiek atėmę Elenai Ašakaitėi, mokytai mergiotėi, protą?

Ji nei nestapterėja, pasirinko kapinių, Stavarigalos kelią. Slenka, kyla kalneliu, lyg koks išklydęs mėnesienos šešėlis. Akių į laukiantį kryžių nepakelia.

— Dainuokit, berniokai ir mergio-

Antanas Rymdis

RUŽAVA SKIAUTĖ

Dainoj pravėriau langą —
Nuėjo vėl kareivių gretos.
Į vieną tašką žiūriu.
Po griuvėsiu krato
Ružavą skiautę žiurkė.

Turbūt į lizdą neša ji
Iš tos slėptuvės — kapo...
Pernai ten viena mažoji
Užgriūta tapo.

Atsimenu sekmadienį saulėtą,
Trumpai prieš bombom krentant,
Vedėsi mama Elytę —
Ružavoj suknelytėj —
It angels ant bedugnės kranto.

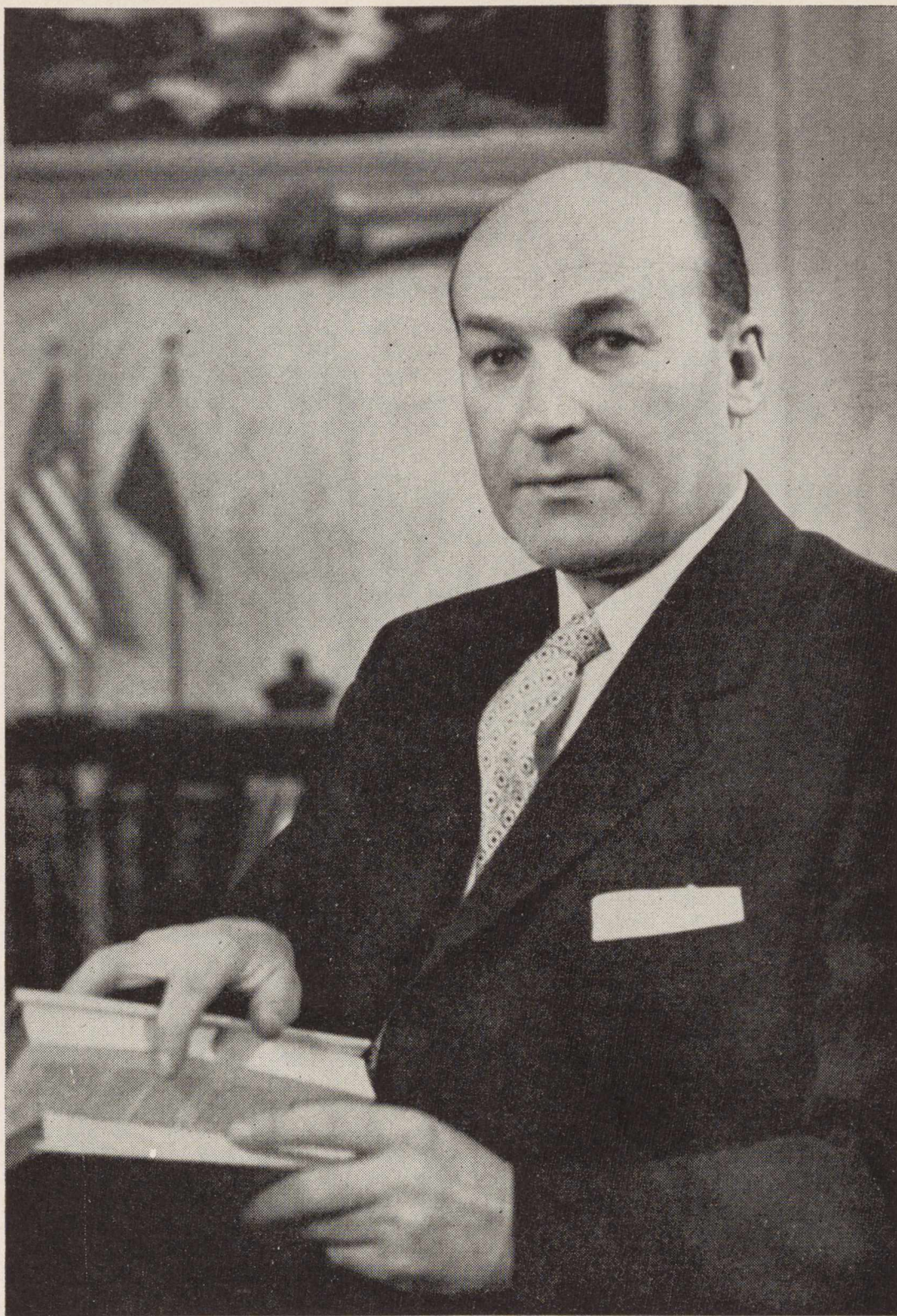
Ir štai dabar man rodos
Jos eina po kaštanų skliautais:
Mama ją vedasi už rankos,
Suknelėj trūksta skiautės.

BADAS

Žemė sacharino skritulėliais nuklota,
ir jų pusnimis keliai susupti.
Speigas tik vaikštinėja,
trupindamas geležinkelio bėgius.
Bėgis krūpteli ir suspiegia.

Tarp bėgių vilkas sėdi —
ir staugia, kaip vilkas.
Vilkas neėdęs,
prašo ėsti, net telegrafo vielos staugia...

Gal dabar tolimoj stoty
Nemigęs telegrafistas
prima vilko telegramą,
kad jo galvoj visi varpai užia,
kad jo širdy bado smuikas griežia.

Poetas Antanas Rymdis, Brooklyn, N. Y., šiais metais minės 50 metų amžiaus sukaktį.
Poet Antanas Rymdis, Brooklyn, N. Y., is celebrating his 50th birthday this year.

to berniuko galvą.

— Ar nebūt gerai, kad kas palipėtų ant tvoros ar ant stogo, — sako lig šiol tylėjusi ir šiaip rami ir tyli kalvio šato anita.

— Aš užlipsiu ant klojimo šelmens, — pasisiūlo Jurkūniukas. — Iš ten kapinės gerai matyt.

— Būt blogai, jei ji atsigręžtų. Saugok, Dieve, niekas nieko nedarykim! — prašo šatas. — Dainuokit, mergiotės ir berniokai! Vis ką linksmesnio. Dar Čigonėlių, arklių maininkų nedainavot. Simo Veprio kelionės Vilniun nedainavot.

Toks vakaras, taip šiūsu visiems, — ir dainos apie čigonus ir Simą Vepri! Niekas nesupranta! Tik gal senis šatas žino, ką jis daro. Plačiapetis, stipriarankis jis atrodo, su savo didele galva svirno paunksmėje, toks pilnas išminties. Kaip pranašas koks. Ką jis pasakys, neskubėdamas, ramiai, nuskamba tēviskai tildančiai, — įtikina. O kai jis, grįžtelėjęs į dainininkus, paprašys ko, lyg paliestų jų krūtinės stygas. Juk j's be to daugeliui jaunimo nuo pat lopšio buvo pasakų dėdė, žaislų išradėjas ir taisytojas.

Tik gonke susirinkusiems vyresniems, daugiau margo gyvenimo patyrusiems, nežinia daros vis sunkiau atkeliama. Ir vienas ir kitas atidžiai įsižiūri į tarp debesų besinarstantį mėnulį, pusiau nuskeltą, skaito pro pasvirnę švysterėjančius šiksnosparnius, bet laikas nei krust. Nė nei apie ką šnekėt, nei ką pradėt. Tik laukti — baisu!

Grįžtant ir parėjus iš bažnyčios visų buvo daug šnekėta. Apie tai, kaip Ašakaitė šalia motinos klaupkose bažnyčioje pabalo kaip drobė. Kunigui iš sakyklos paskelbus Jurgio šilo ir Jievos Paciūniukės užsakus. Ašakaitė matyt vis dar netikėjo, kad Jurgis ves kitą, kad skaitysis su jos motinos pasipriešinimu. Visi žmonės žinojo, kaip Jurgis šilas, jaunas ūkininkas, pažangus ūkininkas, taupomojo bankelio steigėjas, teatro mėgėjų režisierius, ir ji, dvarininkaitė, mylėjo vienas kitą. Ar dvejus metus buvo kaip neatskiriami. Jos motina, nors dvarininkė, bet gydytoja, mėgo paprastus žmones, neturtingus dovanai gydė. Nieko neturėdavo prieš, kad Elena, vienatūrė, vaidino ir dainavo su ūkininkaičiais. Bet leisti ištekti už ūkininko, kad ir Jurgio šilo, taip pat pažiūrėti nieko sau vyro, apie tai ir girdėt ji nenorėjo. Niekas, žinoma, netikėjo, kad Jurgis šilas nusileis. Tik pasirodė ir čia jo būta praktiško ir pažangaus vyro. Nenorėjo erzelti su nepagydoma dvarininke, nenorėjo tokios uošvės. Jam reikėjo šeimoje šventos ramybės, o ūkyje šeiminių.

Visi bažnyčioje matė, kaip iš sakyklos likimo trenkta Ašakaitė sėdėjo klaupkose šalia motinos, tikros savo nelaimės priežasties. Sėdėjo pabalo, nekrusterėdama, akių niekur nepakeldama. Visi matė ir jautė, kaip nepakeliamai sunku jai buvo. Visiems buvo jos gaila. Atrodė, kad net kunigas, priklaupęs po pamoks-

— Greitai pamatysim, kur šatas mus nuves, — sako Aniukštis lyg pačiam sau. — Gerai, tegul veda.

Jei ne šventas Sekminių vakaras ir jei ne dukters toks gražus balsas, būtų Vingrienė balsiai pasakiusi, ką mano: "Jei dabar kas blogo atsitiks, kals velniai tave, šate, kaip tu kali geležį. Pati padeginus kalčiau."

Nutolo, sumažėjo, Ašakaitė išnyko už kalniuko. Po jos pasidarė tuščia. Nors žalsva, sidabrinė, vasariška, vis dėlto gili ir šalta tuštuma. Lakštingalos čiulbėsys prie upelio, toks skardus, džiaugsmingas, ją tik padidino. Dainos garsai, skambūs, įžiebtai noru artimui padėti, parodyti gyvenimo visą neišsemiamą turtinumą, taip regimai atsimuša tik tuštumon.

Lyg nieko nepastebėję ar leidę save apgauti, berniokai ir mergiotės dainuoja toliau. Visiems kitiems pasidarė krūtinėje šalta, tuščia, tylu. Kokį akimirksnį net pačiam šatui.

— Mama, aš noriu namon! — sukužda mažiausias Rūtėnienės berniukas, stipriai prisiglaudžia prie motinos.

Rūtėnienė nieko nesako, tik glos-

tės! — jau ne toks ramus ragina šatas, šiaip paprastai klausomas ir mėgiamas jaunų ir senesnių.

— Čia nedainuot, čia reikia daryt ką! Daryt! — stvarsto rankomis aplink save artimi kaimynai, dailidė Aniukštis ir Juozas Jurkūnas.

Jiem abiem ir karščiau ir malda pritaria moterys. Dainos daugiau negirdėt.

— Mano kaimynai, geri šeiniūniečiai! prašo kalvis šatas atsistojęs, į visus atsigręžęs ir lazdos atsisrėmęs. — Paklauskite manęs bent šį vakarą, bent šią valandą. Patys pagalvokit, supraskit: čia reikalas labai, labai jautrus. Be to: jei sutrukdytumėm Ašakaitę šį kartą, negalėsime sutrukdyt vėliau. Tikėkit. Nekliudykim, kaimynai, laikykimės ramiai. Tegul mūsų jaunimas toliau dainuoja. Jo gražios, gyvenimo džiaugsmo dainos tegul bus girdėt iki kapinių.

— Šventas giesmes atsiklaupę giedotumėm, — sako Rūtėnienė, vyriausiąjį savo sūnų kunigystėn išleidusi.

— Juk ne laidot Ašakaitę rengiamės, — šatu patikėjęs, pats kiek aprišęs išveda Jurkūnas.

lo ir užsakų sakykloje, meldėsi, kad Dievas jos pasigailėtų.

Šeiniūniečiai svirno gonke šiuo metu nujautė, kad Dievas matyt ap-
leido Ašakaitę. O ar neapleido jie
patys? Gera, maloni ir nieko sau
graži mergiotė palikta tokią gyvenimo
valandą sau vienui vienai. Ne-
gailestingos, nesuprantamos nelai-
mės nuvesta ant kapinių. Naktį.
Šventą Sekminių naktį. Tokią gra-
žią, pilną ramaus gyvenimo džiaugsmo.
Tokią, regis, žadančią naktį!

Kiekvieno galvoj kryžiuojasi ne-
suderinamos mintys, verda krūtinė-
je. Ar nereikėtų, nieko nežiūrint,
kalvio šato nežiūrint, skubinti ir
gelbėti Ašakaitę iš pražuties? Juk
kaip gi galima, matant ir žinant,
Dievo bijant, leisti žmogui taip su
savim pasielgti?

Bet kaip krusterėsi ar darysi ką,
kad tas šatas sėdi čia ir saugo?
Regis jo akys susmeigtos tik į dai-
nuojančius, jų neatleidžia, — ne,
jis mato ir seka kiekvieną gonke.
Kaip raganius koks, piktos dvasios
talkininkas. Gal jis tik nuduoda, ir
visados nudavė, kad buvo labai ge-
ras ir labai doras žmogus. Priversti
jaunimą dainuoti linksmas, juoką
keliančias dainas, kai visai netoli,
dar neseniai taip pat linksma mer-
giotė, gal jau su šiuo pasauliu ski-
riasi!

Ir vienos ir kitos akys sužiūra ve-
riančiai piktai į šatą. Jis žvilgte-
rėja atgal, šypsterėja tėviškai rami-
nančiai. Visai kaip kokia tikrai pik-
ta dvasia!

Kodėl Juozas Jurkūnas, pasaulio
matęs žmogus, nesistoja ir nelekia?
Juk tik ką buvo pasinešęs. Kodėl
dailidė Aniukštis ir Ašakų dailidė,
prisiskaitęs žmogus, nesikelia ir nie-
ko nesako? Kodėl Rūtėnienė ir
Vingrienė, šiaip abi neretai kur ne-
reikia pirmutinės, dabar tyli kaip
povos?

Vienas į kitą vėl pažiūri, — jau-
čia šaltą prakaitą veide. Dažniau
suveria akis į šatą. Tik niekas nie-
ko nesako, visi tyli. Vienas jauni-
mas dainuoja kaip užburtas. Nepa-
vargsta, niekas nesukosėja. Dainuo-
ja linksmai, skambiai, pilna ir lais-
va krūtine.

Nejau Dievas, Aukščiausias Vieš-
pats, visiems atėmė protą? Nevie-
nam galvoj temsta todėl, kad nie-
kas nieko nedaro. Kumštys susi-
spaudžia ir prieš šatą ir prieš ki-
tus, ir vis dėlto nieko. Žmonės sėdi
kaip prisalę prie gonko. Jauni dai-
nuoja, tur būt tik kad nuo savęs
atbaidyti baimę. Vyresni nekruste-
rėja, nieko nedaro, gal būt tik kad
kiek atitolintų vis arčiau slenkantį
siaubą.

Minutės, ilgos, sustojusios, vis
dėlto tur būt daugėja. Ir akys, bai-
lios, tarp savęs ir kitų klaidžiojan-
čios, atkyla kapinių, kito pasaulio
pusėn. Išžiūri pro sodo medžių ša-
kas. Ausys pro neprotingų dainų
garsus įsiklauso. Iš ten nieko ne-
matyt, nieko negirdėt. Tik šikšno-
sparniai įstrižai, be jokio garso
švysterėja virš medžių viršūnių ir
pro jas, tik lakštingala, beprotė, gir-
dėt nuo upelio. Niekur niekas nei-
na, niekur niekas nevažiuoja. Nie-
kur šuva nesuloja. Tyli, rami, šven-
ta Sekminių naktis!

Kaikam kyla mintis, kad jau būtų
laikas keltis ir eiti namon. Tik kaip
čia kelsies ir eisi? Kas galės atsi-
stoti ir eiti pirmas? —

Kriaušmedžio viršūnė, sode pati
augščiausia, netikėtai sušlamėjo,
pakrypo. Kaikas tamsaus dunkterė-
jo iš viršūnės žemėn. Visiems atė-
mė kvapą, daina kaip nukirpta nu-
truko.

— Ji grįžta! Ji grįžta! — Tai Jur-
kūniukas, ties gonku išsinėręs iš

AMERIKOS LIETUVIAI LIETUVOS LAISVĖS KOVOJE

DR. J. J. BIELSKIS, Los Angeles, Calif.

(Tęsinys iš balandžio mėn. numerio)

Kolonijose su prakalbomis.

Daugeliui kolonijų reikalaujant,
mudu su kun. dr. Bartuška išvykom
sakyti prakalbų — žodžiu pranešti
žmonėms apie tuolaikinę Lietuvos
padėtį ir jos gyvuosius reikalus. Tai
buvo sunkus darbas. Mat, reikėjo
pakartotinai atpasakoti vargingą ir
kai kuriais atžvilgiais pasibaisėti-
ną Lietuvos padėtį. Žmonės norėjo
žinoti tikrovę. Tad reikėjo žodžiu
piešti tą skurdų ir liūdną Lietuvos
vaizdą: tragiškas žmonių sąlygas
sunaikintose vietose, jų gyvenimą
rūsiuose arba griuvėsių lindynėse,
mažų našlaičių likimą ir visai men-
ką bei labai ribotą jų globojimą,
nes visur trūko maisto, drabužių ir
būtiniausių kasdieninių reikmenų
apsaugoti sveikatai ir palaikyti gy-
vybei.

Sunku buvo apie visa tai kalbėti.
Dažnai kalbėtojo balsas sušvelnė-
davo, ir tekdavo šluostyti nuo veido
ašaras. Pilnose salėse klausytojų
tarpe paprastai girdėdavosi grau-
dus verksmas, daugelis braukdavo
ašaras.

Anais laikais buvo įprasta ilgo-
kas prakalbas sakyti. Dažnai teko
kalbėti ištisą valandą be pertrau-
kos. Prakalbam pasibaigus, atsaki-
nėta į paklausimus. Suprantama,
daugelis norėjo žinoti, ar mudviem
teko lankyti jiems žinomas vietas,
ar mudviejų sutikta, ar bent nu-
girsta apie jiems žinomus žmones,
kuo ir kaip galima greičiausiai su-
teikti jų giminėms tiesioginę pa-
ramą. Panašiais klausimais jie už-
pildavo kalbėtojus, ir visai nepa-
stebint praslinkdavo valandos.
Klausytojai nesiskirstė, tikėdamiesi
dar bent ką daugiau išgirsti apie
jiems rūpimus žmones, vietas ir,
apskritai, apie Lietuvos padėtį.

Po prakalbų vietos darbuotojai
rinko aukas Tautos Fondui. Su ma-
žom išimtim, kolonijos dosniai pa-

sodo.

Niekas netiki, stojas, stiebias gon-
ke, o širdis krūtinėje muša. Neišsi-
tenka.

— Nenustokit, toliau dainuokit,
mano mergiotės ir berniokai! — to-
kiu pat ramumu, kaip anksčiau, ra-
gina šatas.

Netrukus visi mačo. Pakalnėn nuo
kalniuko eina Ašakaitė. Kitokia.
Eina lėtais, pavargusiais, labai pa-
vargusiais, bet gyvo, gyvo žmogaus
žingsniais!

Visi atsidūsta, atslūgsta. Norėtų
iš džiaugsmo, didelio džiaugsmo
garsiai šaukti, tik balso neatsiran-
da. Visų privargta, — gal ne ma-
žiau kaip Ašakaitės.

— Toliau dainuokim, — prašo ša-
tas, nusišluostęs prakaitą. — Gyve-
nimas jai nebus dabar toks links-
mas ir gražus, padėkim jai kiek.

Ašakaitė praeina keliu šalia so-
dybos. Lyg girdėtų, lyg nieko ne-
girdi.

Po varsnų, ties Vingrių sodyba,
lips per tvorą. Eis taku, pieva, pro
Juodalksnyno galą, lieptu per upe-
lį, — bus arčiau namon.

Sijonėlis užkliuvo ko tvorą. Ati-
džiai, rūpestingai Ašakaitė mėgina
jį atkabinti. Pagaliau!

Perlipė. Apsigrįžo. Dairos, ar ne-
matė kas.

Ne, niekas nieko nematė.

sirodydavo. Klausytojai ne dole-
riais, bet dešimtinėmis ir net šim-
tinėmis aukėjo Lietuvos reikalams.

Kalbėjom ten, kur žmonės rinkosi.

Mudviem teko kalbėti įvairiose
vietovėse ir aplinkose. Didesnėse
kolonijose kalbėjom abu. I mažes-
nes važinėjom atskirai. Teko kalbė-
ti iškilmingose auditorijose, smuk-
lių saliuokėse, abejotinos švaros pa-
talpose ir net šaltose pašiūrėse.
Kalbėjom ten, kur žmonės rinkosi,
o žmonės ėjo ten, kur tuo laiku
buvo gaunamos patalpos tam reika-
lui. Teko kalbėti prieš kelioliką
tūkstančių klausytojų, kaip pavyz-
džiui, pagarsėjusioje Pensilvanijos
"Lietuvių Dienoje". Bet taipgi teko
gyvai ir nuoširdžiai prakalbėti į vos
keliasdešimt susirinkusių klausyto-
jų mažose kalonijose. Jie visi no-
rėjo daugiau sužinoti apie Lietuvą.
Vienur kitur anglių kasyklų rajone
man teko kalbėti bažnyčiose, tuoj
po mišių, vietoje įprasto pamokslo.
Savaitgaliais tekdavo kalbėti po du
ir net po tris kartus į dieną. Trau-
kiniams ar kitoms susisiekimo prie-
monėms laiku neveikiant, dažnai
klebonas arba šiaip jau žymesnis
piliotis pavežėdavo kalbėtojus į ar-
timesnius miestelius ir bažnytkai-
mius. Mat, anais laikais automobi-
liai dar nebuvo pasiekę šių dienų
populiarumo. Automobilį vairuojąs
lietuvis anais laikais buvo savotiš-
ka retenybė. Pastebėtina, kad čia
kalbama apie 1916-17 metų laiko-
tarpi.

Prakalbų pasėkos.

Prakalbų metu ne vien surinktos
stambios pinigų sumos, kuriomis
Tautos Fondas sušelpė skurstančią
Lietuvą, bet taipgi išjudintos ir su-
domintos Lietuvos reikalais įvai-
rios kolonijos. Sudaryti Tautos Fon-
do skyriai, kur jų dar nebuvo, ar
bent šiaip jau vietos komitetai to-
limesnei veiklai. Mažesnėse koloni-
jose susirasti pavieniai darbuotojai,
kurie su laiku žymiai pasidarbavo,
kai vėliau buvo reikalingas koloni-
jų balsas stumiant pirmyn politinę
veiklą. Beveik visuose didesniuose
miestuose pasikalbėta su vietinės
spaudos atstovais, ir todėl ameri-
kiečių laikraščiai rašė apie Lietuvą
ir jos vargus.

Kai kurie nuotyčiai.

Bevažinėjant su prakalbomis po
įvairias valstijas ir miestus, teko
patirti įvairių nuotykių — malonių,
na, ir netaip jau malonių. Supran-
tama, maloniausiais nuotykiiais lai-
kyta gausus ir simpatingas klausy-
tojų atsiliepiamas, jų dosnumas šal-
pos reikalui ir gyvas susidomėjimas
Lietuvos reikalais.

Nemalonumų sudarydavo vadina-
mieji cicilikai (dabar panašus gai-
valas yra vadinamas bolševikais)
savo organizuota reakcija. Iš pra-
džios jie bandydavo prakalbas truk-
dyti, tuo pat laiku surengdami po-
būvius, apsigarsindami duosią ne-
mokamai valgių ir gėrų bei pažą-
dėdami kitokių "pasilinksminimų".
Bet greit jie patyrė, kad vos keletą
žioplelių tegalėdavo tuo sudominti:
visi kiti ėjo pasiklausyti prakalbų.

Prakalbų metu vienas kitas as-
muo salėje pašokdavo ir stengda-
vosi savotiškai reikšti savo nuomo-
nę. Klausytojų tarpe pasitaikydavo
net įkaušusių, kurie per daug arba
graudžiai ir garsiai verkdamo arba
"reikšdavo" savo piktą nuomonę
apie atnešusius Lietuvai skurdą.

Tokius sutvarkydavo vietos darbu-
otojai, numalšindami juos vietoje ar
ba išvesdami lauk "atsivėsinti".

Kurkas sunkiau būdavo apsidirbti
su cicilikų organizuotais triukšma-
dariais. Didesnėse kolonijose pra-
kalbų metu dažnai pasigirsdavo
grindų trynimas kojomis ir vėliau
trypčiojimas. Tai įvykdavo įvairiose
salės dalyse ir atrodydavo tarsi pub-
lika nerimauja. Kiek vėliau svar-
biausioje prakalbos vietoje, vienur
kitur ūmai pakildavo žmogystos ir,
čiauždami bei kėdes stumdydami,
artindavosi prie durų.

Buvo aišku, jog tai daroma orga-
nizuotai iš anksto pasirengus. Suda-
ryti išpūdžiui, kad daug triukšma-
darių esama, jie būdavo susodinami
įvairiose salės dalyse. Taipgi buvo
aišku, jog šiam tamsiam gaivalui
įsakymai ir nurodymai eidavo iš
tam tikro centro, nes, mat, kur tik
tokia reakcija rodydavosi, visur
prieemonės būdavo vienodos. Klau-
simų metu šie triukšmadariai sten-
gėsi smarkiai pasireikšti. Užut kė-
lę klausimus, dažnai jie išrėždavo
jau iš anksto atmintinai išminktą
kokį nors propagandos posmą. Kiti
kėlė nerimtus, nekultūringus, blo-
gai formuliuotus arba priekabingus
klausimus.

Tokiems reiškiniams dažniau kar-
tojantis, teko iš anksto bent dali-
nai prie jų pasirengti. Vietos dar-
buotojams tas gaivalas buvo pažįs-
tamas, už tat patarta šalimais
triukšmadarių susodinti savuosius
taip, kad trypčiojimui prasidėjus,
būtų galima įžiūrėti kaltininkus ir
juos bent sugėdinti, o reikalui esant,
išprašyti lauk. Pakilus keliems to-
kiems triukšmingai eiti durų link,
kalbėtojas pertraukdavo savo kalbą
ir papasakodavo pritaikytą anekdo-
tą arba tiesiog pasakydavo, jog kai
kurie skuba bėgti atlikti "gamtos
reikalų", ir todėl tenka lukterti su
prakalba, kol šie nelaimingieji iš-
eis. Publikos nesikvatojimas kai ku-
riuos paveikdavo.

Klausimams irgi reikėjo patvar-
kymo. Pranešta, kad laiko sutau-
pymui klausimai būtų paduodami
raštu. Bematant klausimų skaičius
žymiai sumažėjo, nes paaikėjo, kad
daugelis triukšmadarių buvo beraš-
čiai.

Gal daugiausia nemalonumų pa-
tirta vienoje mažoje kolonijoje,
Maine valstijoje. Be jau įprastų
triukšmautojų "elgesio" salėje pra-
kalbų metu, apie vidurnaktį pasi-
girdo beldimasis į mudviejų kamba-
rio duris viešbuty. Paklausus, kas
beldžia, atsakyta, kad vietos poli-
cija. Atvėrus duris, pasirodė du po-
licininkai ir trys vietos lietuviai
cicilikai, kurie salėje prakalbų metu
vadovavo triukšmavimams. Paklau-
sus, kas per dalykas, policininkai
paaikškino, kad štai šie trys vyrai
įskundę, jog mudu esą kažkokie
"apgavikai, išnaudotojai", visai ne-
buvę Lietuvoje, neteisėtai iš žmo-
nių rinkę pinigų. Be to mudu paty-
rėme dar daugiau kitokių "painia-
vų" ir apkaltinimų.

Suglaustai paaikškinom policini-
kams apie save ir kuriuo tikslu va-
žinėjam. Nurodėm, jog aukas rinko
vietos komitetas ir jas persiūs tie-
siog Tautos Fondui. Policininkams
paaikškėjo, jog tų vyrų priekais-
tai ir kaltinimai buvo neteisingi. Aš
tebeturėjau savo užsienio pasą su
įvairiais pažymėjimais ir dar kai
kuriuos raštus. To užteko: polici-
ninkai pareiškė, jog jie įsitikino,
kad skundai prieš mane niekuo ne-
pagrįsti. Bet mano kelionės draugo
kun. dr. Bartuškos padėtis atrodė
nepavydėtina. Jisai jokių dokumen-
tų su savim neturėjo ir todėl jam
teko vyksti policijos nuovadon ir pa-

Motina M. Teofilė, Chicago, Ill., Šv. Kazimiero lietuvių seserų kongregacijos vadovė (vyr. motina), mininti šiais metais 50 metų amžiaus sukaktį. Gimusi ir augusi JAV-se, mokslą baigusi JAV-se ir Kaune.

Mother Superior M. Teofilė, Chicago, Ill., of the Lithuanian Sisters of St. Casimir who is celebrating her 50th birthday this year. Born in U. S., Mother Superior completed her studies in America and Lithuania.

Vienuolinis Pašaukimas

MOTINA M. TEOFILĖ, Chicago, Ill.

Labai didelė ir brangi Dievo malonė – tai pašaukimas į vienuolinį gyvenimą. Šventas Tomas Akviniėtis aiškina, kad Kristus kviečia visus krikščionis į dvasinį gyvenimą, tačiau ne visi supranta ir įvertina tą ypatingą malonę ir, kaip tas turtingas jaunuolis Evangelijoje, nueina, nes negali atsisąžadėti žemiškų turtų, pasaulio linksmybių ir savo valios. Kaip gaila tokių sielų!

Dar daugiau apgailėtina, kad kartais net ir tėvai užstoja vaikams kelią ir sudaro daug kliūčių, vieton laistydami ir prižiūrėdami tą brangią Dievo sėklą ir išaugindami ją į gražų medį, kurio vaisiais ne tik tėvai, bet ir visuomenė galėtų gėrėtis ir džiaugtis.

Daug yra kilnių, pasiaukojančių širdžių, kurios, suprasdamos vertę ir nepaprastai didelę garbę, kuri teikiama tai šeimai, dėkinga širdimi aukoja Dievui tą jaunutę, duosnią sielą iš savo šeimos židinio, kuri anot šv. Bernardo:

*"Gyvena skaisčiau,
Nusideda rečiau,
Atsikelia greičiau,
Kelčiau atsargiau,
Daugiau gauna malonių,*

*Ilsisi su didesniu ramumu,
Miršta su didesniu pasitikėjimu,
Sutrupina skaistykla,
Gauna gražesnę vainiką."*

rios metu kas vakaras surengta pasitarimai su vietos darbuotojais bei organizacijų vadais ir nustatyta ateities veiklos gairės, ypač atkreipiant dėmesį į Amerikos lietuvių politinės veiklos sugyvinimą. Tuo laiku man teko garbė eiti Amerikos Lietuvių Tautos Tarybos Prezidento pareigos. Tie pasitarimai su kolonijų darbuotojais vėliau tikrai daug naudos padarė. Politiniam ir šalpos darbu praplitus, centro vadams teikė tik nurodyti veiklą ir priemonės ir jas prižiūrėti bei joms vadovauti. Kolonijų darbuotojai gi tuos nurodymus vykdė. Todėl asmeninė pažintis ir pasitarimai su tais darbuotojais vėliau pasirodė tikrai naudingas dalykas.

Maršruto pabaiga.

Kelionę su prakalbomis teko baigti 1917 metų pradžioje. Politinei veiklai pagyvėjus, šaukta visa eilė Tarybos suvažiavimų, turėta konferencijų su didesnių kolonijų darbuotojais ir rengtasi Tarybos nutarimus vykdyti. Pakartotinai dėta pastangų sujungti nors tautininkų ir katalikų sroves bent šalpos ir Lietuvos laisvinimo darbu. Šios pastangos sunkiai sekėsi. Geros valios vadų iš abiejų srovių mėginta vieningos veiklos reikalą judinti iš kitos pusės. Šiam reikalui 1916 m. rugsėjo 28 d. New Yorke sušaukta draugijų atstovų ir šiaip jau žymesnių pavienių asmenų suvažiavimas pasitarti apie pokarinį Lietuvos atstatymą. Išdava — sudaryta "Lietuvos Atstatymo Bendrovė". Pirmaisiais tos bendrovės direktoriais išrinkta: dr. A. Bacevičius, kun. F. Kemešis, kun. J. Ambotas, M. Bučinskas-Bush, J. Lukoševičius, kun. Matulaitis, A. Staknevičius-Staknys, J. O. Širvydas, J. V. Vasiliauskas ir Valukonis. Bendrovė buvo inkorporuota su vieno milijono kapitalu.

Nors parodyta daug gerų norų iš abiejų srovių, nors akcentuota, kad bendram reikalui galima sutartinai dirbti, bet neilgai teko toje bendrovėje sutartinai dirbti.

Beje, tame bendrovės steigimo suvažiavime man teko pirmą kartą asmeniškai susitikti su Mickevičium-Kapsuku. Sveikindamasis atkišo ranką ir tarė: "Kapsukas, socialistas". Bekratydamas jo ranką, atsakiau: "Bielskis, lietuvis". Po tokio "pasisveikinimo" persiskyrėm nė žodžio daugiau nepratarė.

Prisiminimų pertrauka.

Tuo pirmoji "prisiminimų" serija baigiama. Vėliau bus "prisiminta" apie tolimesnes pasėkas ir pastangas sujungti sroves vieningam darbui. Teks pakalbėti apie politinę Tarybų veiklą čia ir Šveicarijoje, apie Informacijų Biurus čia ir Europoje, bus aptariama visuotinis Amerikos lietuvių seimas, milijonas parašų dėl Lietuvos nepriklausomybės, Lietuvos Sargai ir Amerikos Lietuvių Brigados organizavimas, pastangos ir pasėkos išgauti Lietuvos pripažinimą, vėjus papildyti Lietuvos aukso fondui, Amerikos lietuvių paskola ir dovanos Lietuvai. Taipgi įvairūs kiti Amerikos lietuvių darbai, pastangos, pasiryžimai ir pasiaukojimai Lietuvos naudai. Bus prisiminta apie tuo laiku iškilusias asmenybes ir jų veiklą Lietuvos laisvinimo darbe.

Tie "prisiminimai", kiek praplėsti, su svarbesnių dokumentų priedais pagaliau tikimasi išleisti atskira knyga.

(Sekančiame LD numeryje bus pradedami spausdinti Rapolo Skipičio atsiminimai iš 1940-1945 metų lietuvių gyvenimo bei veikimo Berlyne.)

siaiškinti aukštesniam pareigūnui.

Už poros valandų jis grįžo viešbutin susinervinęs, nuvargęs ir verkias, it apmuštas vaikutis, nors ir jį paleido visai išteisintą. Laimė, jis prisiminė policijoje, kad rytą, atvykęs į tą miestuką, jis užėjo pas vietos airių kleboną su vizitu ir ten atlaikė mišias. Taigi policijos pareigūnas, kad ir vidurnaktį, skambino tam airių klebonui ir gavo iš jo patvirtinimą. Taipgi vietos spaudoje buvo apie mudviejų atvykimą paminėta. Visa tai pagelbėjo mano draugui paneigti klastingus cecilikų skundus. Sekantį rytą vietos darbuotojai, patyrę apie šį įvykį, prašė leisti jiems užvesti bylą prieš anuos kaltininkus. Nesutikom: tegul juos galai, gal kuomet susipras ir apgalvestaus taip negarbingai pasielgę.

Turėta ir kitokių įvykių.

Be tamsuolių ir tyčia Lietuvos priešų organizuoto triukšmo ir nemalonumų, pasitaikė ir kitokių keistenybių ir humoristinių įvykių. Vienoje kolonijoje buvau sustojęs keliom dienom. Klebonas paaiškino, jog turįs savo parapijoje didoką skaičių nemokančių lietuviškai kalbėti vilniečių. Todėl klebonas aiškino, būtinai turėčiau dar ir lenkiškai pasakyti prakalbą. Aiškinaus klebonui, kad niekuomet gerai lenkiškai nekalbėjau, kad jau seniai visiškai iš principo nekalbu, ir todėl vargiai įmanoma dabar sakyti prakalbą lenkiškai.

Bet klebonas buvo neperkalbamas, nepasidavė, pareiškė, jog bus dar geriau, jei gerai lenkiškai nekalbu, nes ir tie žmonės taisyklingai lenkiškai nemoką, esą tik vadinami "tuteiszi" ir vartoją savotišką "lenkišką" kalbą.

Taigi klebonui pavyko "sveikam ligą įkalbėti", ir aš pagaliau sutikau lenkiškai pasakyti prakalbą. Salėje susirinko apie šimtą žmonių, apysenių vyrų, moterų. Matomai, jie mane suprato, nes daugelis jų verkė pasikukčiodami, kuomet įsikarščiavęs kalbėjau apie nukentėjusius nuo karo ir apie krašto su naikinimą. "Rėžiau iš peties", kaip Lietuva net "zpomotow wypruta, wytargana, liudzie gi ubogiemi padaryti".

Man bekalbant, klebonas sėdėjo prie salės durų. Retkarčiais jis nusilenkdavo, savo veidą paslėpdavo delnuose ir trūkčiojo pečiais. Tuo tarpu publikoje girdėjos graudus verksmas ir kukčiojimas, o aš dar labiau pakeltu balsu kalbėjau. Maniau, kad ir klebonas buvo susigraudinęs iš mano "lenkiškos" prakalbos. Bet vėliau patyriau, jog jis jau nebegalėjo susilaikyti nesijuokęs iš mano taip žiauraus lenkų kalbos darkymo. Bet "tuteisziai", matomai, mane visiškai suprato, šalpos reikams dosniai sudėjo aukų ir vėliau asmeniškai kalbantis tikrai nuoširdžiai dėkojo už prakalbą.

Tenka vienam tęsti prakalbas.

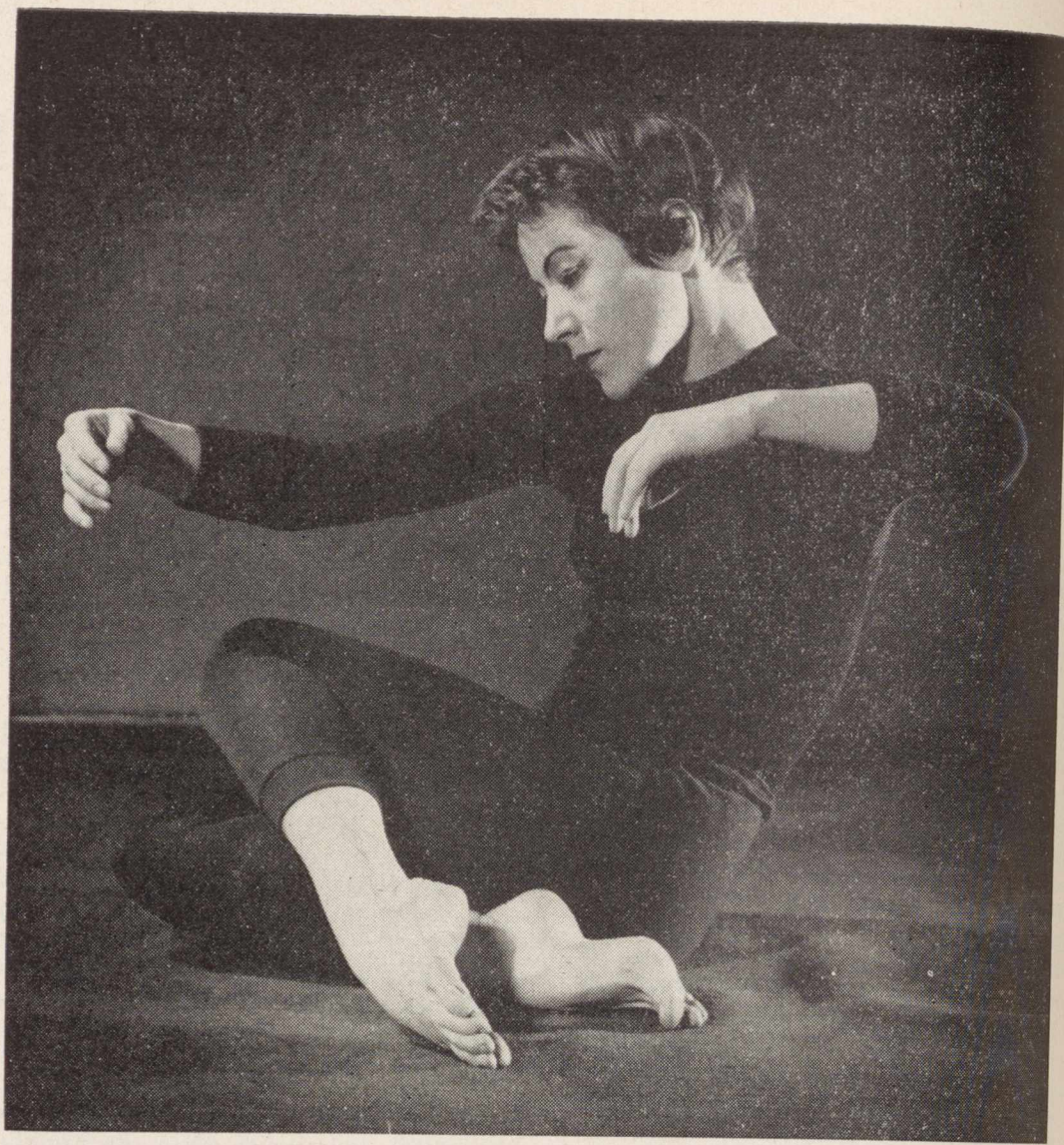
1916 m. rugsėjo 28 d., Amerikos Lietuvių Tautos Tarybos nutarimu dr. Bartuška turėjo išvykti Šveicariją ir ten dirbti prie dr. Gabrio vedamo Informacijų Biuro. Tad mano kelionės draugas turėjo tam darbui pasirengti, suretinti važinėjimą su prakalbomis ir pagaliau visiškai atsisakyti nuo prakalbų. Tolimesnį prakalbų maršrutą teko man vienam vykdyti.

Kai kuriose tolimesnėse kolonijose tekdavo pabūti net po keletą dienų. Kun. Jurgio Jonaičio parapijoje, South Omaha, Nebr., kun. Janušo, Forest City, Pa., kun. dr. Augustaičio, Mahanoy City, Pa., ir kitose teko prabūti net ištisą savaitę, ku-

Jonė Kvietytė, Montreal, Que., Kanada, "Modern Dance" baletų studijos steigėja ir vadovė. Žiūr. pašnekėsį su ja šiame puslapy ir kitas nuotraukas.

Jonė Kvietytė, Montreal, Que., Canada, founder and director of the ballet studio "Modern Dance". See interview with her on this page and other photographs.

Birutė Vaitkūnaitė-Nagienė, Montreal, Que., Kanada, viena iš Jonės Kvietytės baletų studijos lektorių ir šokėjų, išraiškos šokyje. Žiūr. apie šią baletų grupę plačiau šiame psl. Birutė Vaitkūnaitė-Nagienė, Montreal, Que., Canada, teacher and dancer at the Ballet Studio "Modern Dance" of Jonė Kvietytė, in a creative dance pose. See this page for more about this ballet group.

JONĖS KVIETYTĖS BALETO MOKYKLĄ

PAŠNEKESYS SU JONE KVIETYTĖ, MONTREALIO "MODERN DANCE" STUDIJS VEDĖJA.

— Kur mokėtės šokio meno?
— Jau Lietuvoje pradėjau lankyti Danutės Nasvytytės šokio mokyklą,

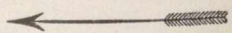
kurią baigiau paskutiniaisiais Lietuvos laisvojo gyvenimo metais. Atsidūrus tremty įstojau į garsiąją Laban šokio mokyklą Hamburge, Vakarų Vokietijoje, kurios baigimo diplomą gavau 1947 metais. Atvykus į šią pusę Atlanto, studijavau pas įvairius modernaus šokio mokytojus New Yorke ir kitur.

— Kur esate pasirodžius su šokiais iki šiol?

— Vakarų Vokietijoje daviau daug solo šokio koncertų nuo Schleswig-Holsteino iki Bavarijos ne tik tremtinių stovyklose, bet ir vokiečių visuomenei bei okupacinėms pajėgoms. Pirmais metais Kanadoje (1948-49) šokau kaip solistė Canadian Ballet kompanijoje Toronte. Prieš 3 metus įsteigiau ir vadovauju savo šokio studijai Montrealyje. Šiais metais studijos programa praplėsta ir yra dėstomas ir klasikinis baletas; jo dėstytoja yra žinoma kanadietė Brian McDonald. Birutė Vaitkūnaitė dėsto modernųjį šokį vaikams. Šiuo metu mano vadovaujama Modern Dance studija turi 9 šokėjus (5 moterys ir 3 vyrai) ir du garsius kanadiečius pianistus - Francois Morel ir Barrie Maclean. Visi šokėjai yra kanadiečiai, išskyrus mane ir B. Vaitkūnaitę, kurios esam choreografės.

— Ar pasirodote pilnam sąstatai visuomenei?

— Pirmasis grupės pasirodymas

Jonės Kvietytės, Montreal, Que., Kanada, baletų studijos ir kartu kompanijos "Modern Dance" šokėjos "Turn Dance" šokyje.

Jonė Kvietytė's, Montreal, Que., Can., ballet dancers in "Turn Dance".

Vestuves, krikštynos, visas šeimos šventes ir šiaip didesnius prietelių ir draugų susiėjimus įamžinkite nuotraukose!

FOTOGRAFAŠ A. JURAITIS
105 Cannon St., E.,
Hamilton, Ont., Canada

mielai jums šiame reikale patarnaus. Taip pat daromos nuotraukos pasams, portretai ir kit.

Skambinkite: JA 8-6686

buvo 1954.I.17 Montrealy Gesu teatre su 2 valandų programa. Nuo tada grupė daug kartų pasirodė Montrealy CBC televizijos programose, dalyvavo įvairiuose koncertuose ir festivaliuose. 1953 m. grupė laimėjo pirmą vietą šokio festivaly Montrealy. 1954 m. gegužės 3-10 d.d. grupė turėjo išvyką į Toronto Canadian Ballet festivalį, kur buvo labai šilčiai kanadiečių ir amerikiečių įvertinta. Toks festivalis įvyksta kas metai ir jame dalyvauja baletų kompanijos iš visų didžiųjų Kanados miestų. Mano vadovaujamoji Montreal Modern Dance kompanijai teko atstovauti Montrealiui.

— Ką numato ateity veikti ši baletų grupė?

— Baigiam ruošti naują repertuarą. Pasirodysim Montrealy publikai ir didesniuose Kanados miestuose. žinoma, pasirodysim ir lietuviams. Čia juk nė klausimo negali būti. —

Padėkojęs už pašnekesį mūsų naujai kylančiai žvaigždei Jonei Kvietytei ir palinkėjęs toliau skinti laurus, grįžau iš Dance Studio, 5011 Queen Mary Rd., negalėdamas nė įsivaizduoti, kokią milžinišką pažangą daro laikas, mokslas ir darbas Jonės Kvietytės modernišką šokio mene, palyginęs, kai ją mačiau Hamburgo balete.

J. Parojus

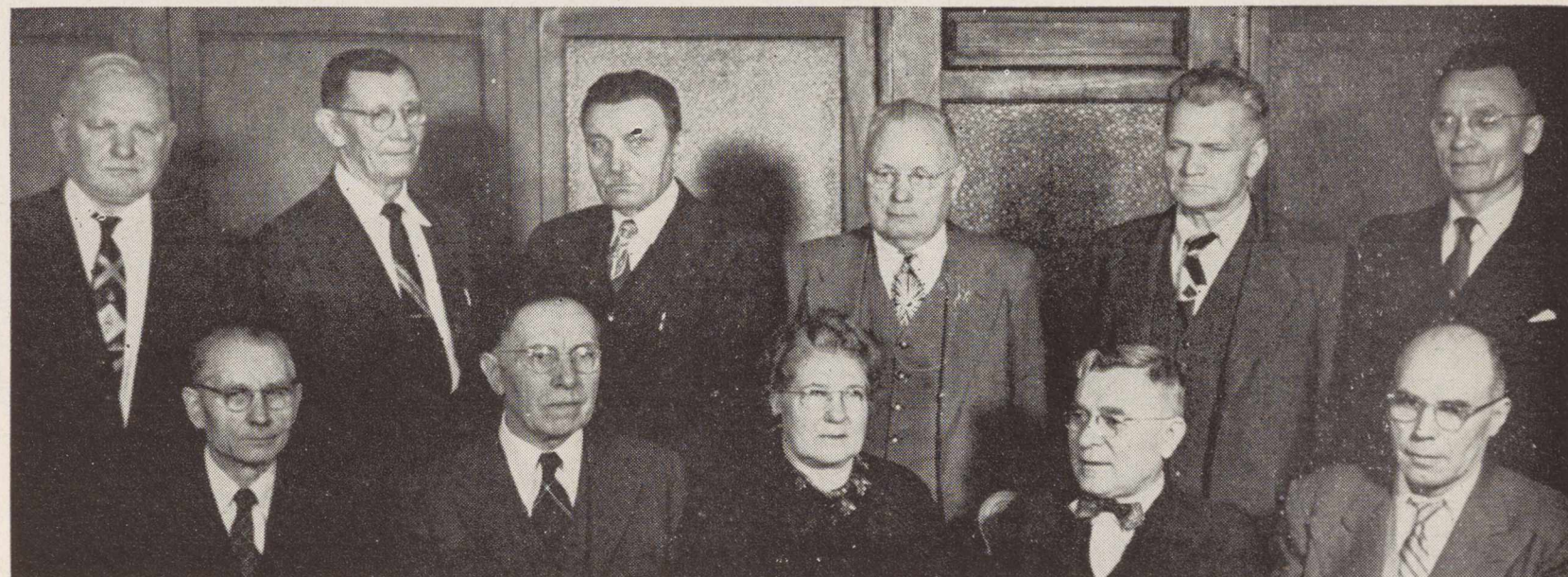
Savaitraštis "Keleivis", išeinąs Bostone, Mass., išvysta dienos šviesą; prie mašinų naują numerį varto ir žiūri iš k. d.: J. Vaitkus, P. Brazaitis, J. V. Stilsonas ir S. Strazdas.

(Visos nuotraukos šiame puslapy yra padarytos D. Čibo).

Lietuvių savaitraščio "Keleivis", mininčio šiais metais 50 metų gyvavimo sukaktį, redakcijos ir administracijos pareigūnai; iš k. d.: red. J. Sonda, adm. J. Januškis ir sekr. L. Januškienė. Žiūr. kitas nuotraukas šiame puslapy.

The Lithuanian weekly "Keleivis" is celebrating its 50th anniversary of founding this year. The editorial and administrative staff.

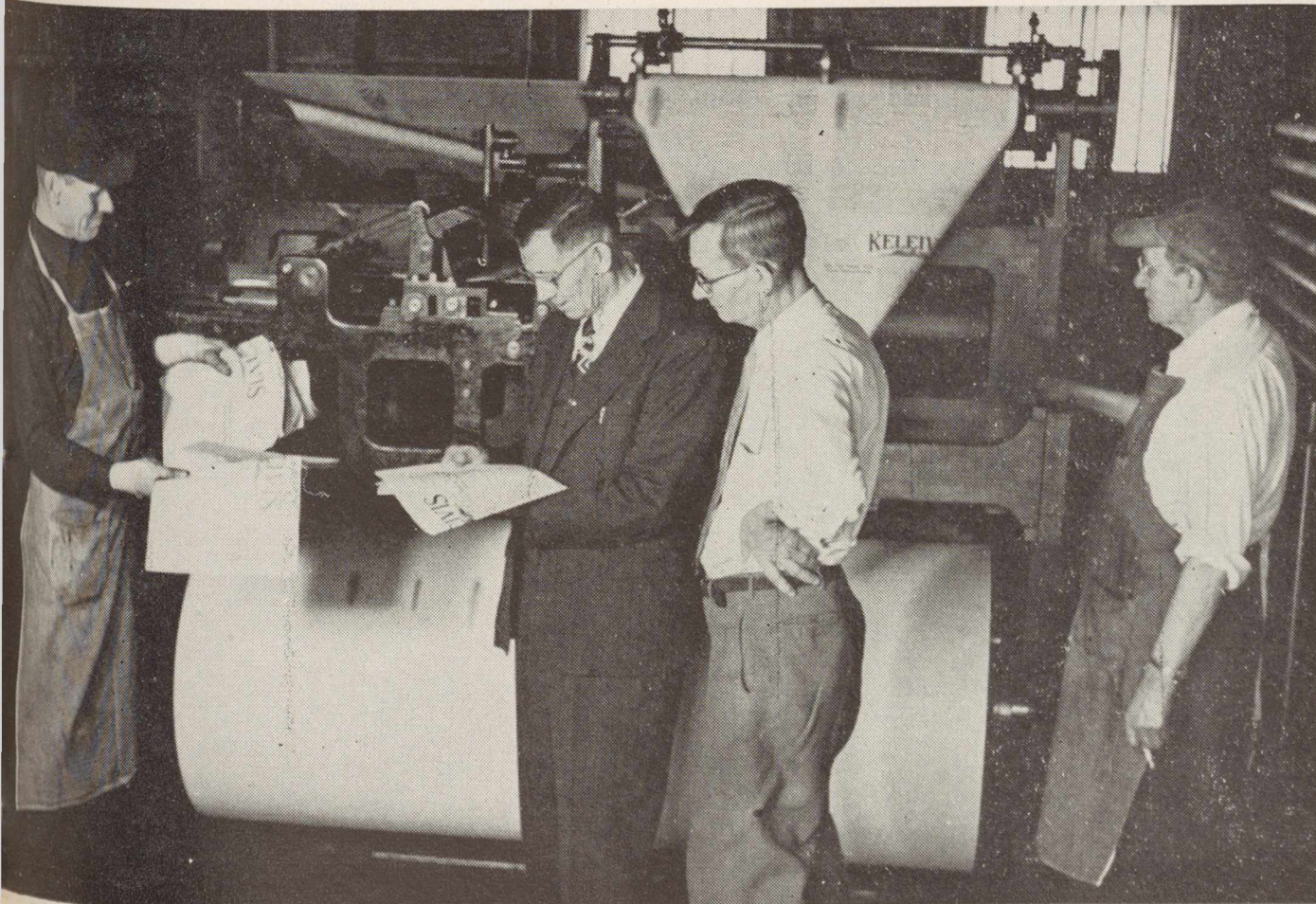

Lietuvių savaitraščio "Keleivis", išeinančio Bostone, Mass., ir mininčio šiais metais 50 metų ėjimo sukaktį, leidėjų taryba; iš k. d. pirmoj eilėj: V. Anesta, S. Michelsonas, M. Michelsonienė, Jankauskas, J. Januškis; stovi - F. Ramanauskas, P. Brazaitis, S. Strazdas, A. Valeika, N. Januška ir J. Sonda.

Trustees of the Lithuanian weekly "Keleivis" in Boston, Mass. This newspaper is celebrating its 50th anniversary this year.

Lietuvių savaitraščio "Keleivis" redakcijos, administracijos ir spaustuvės patalpos, Boston, Mass.

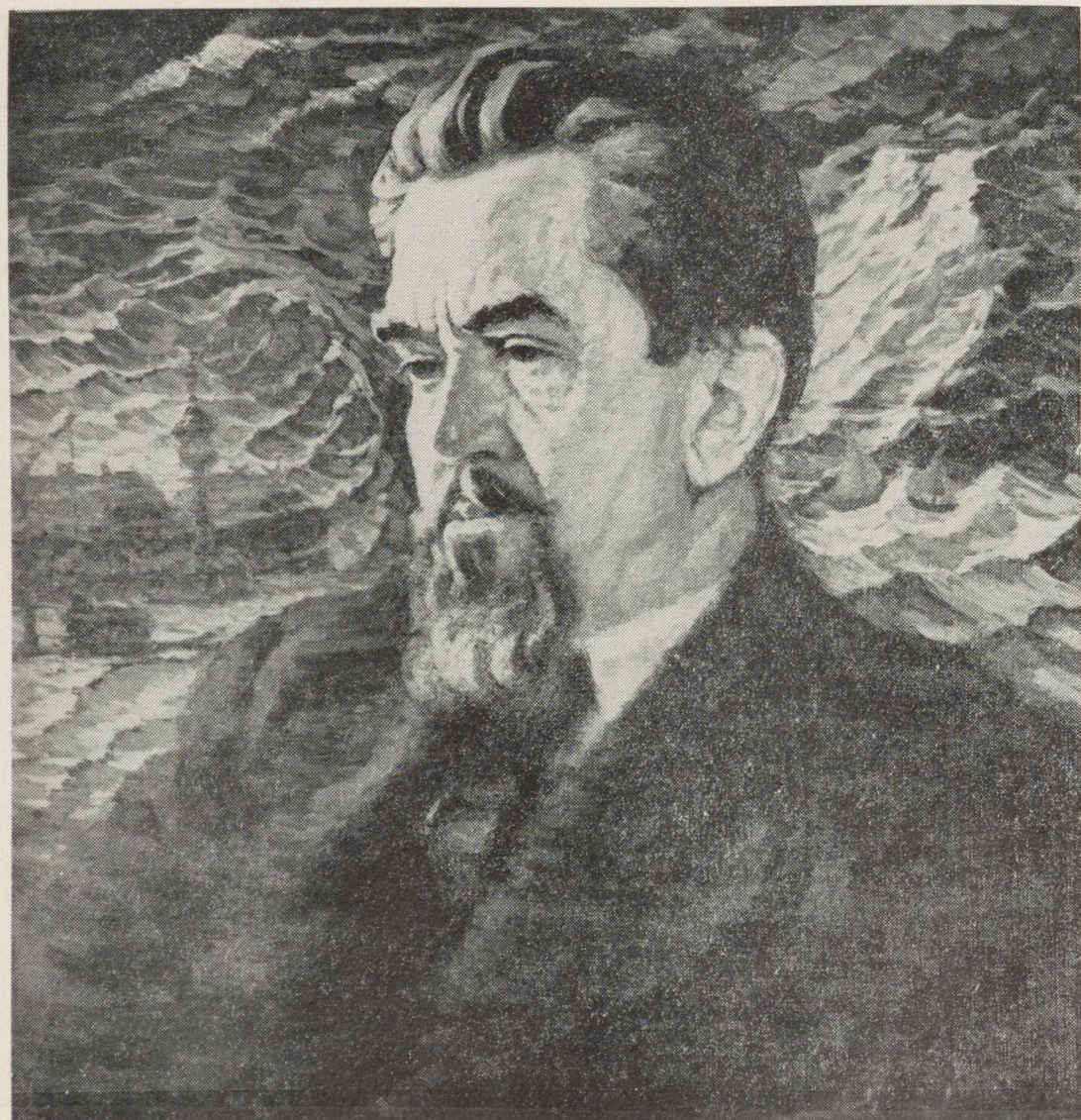
Office building of the Lith. weekly "Keleivis" in Boston, Mass.

Mindaugo vainikavimas, dail. A. Varno, mininčio šiais metais savo 75 metų amžiaus su kaktį, kūrinys, nutapytas 1950-1954 metų laikotarpy. Žiūr. pasikalbėjimą su juo 5 psl. ir kitų jo darby nuotraukas šiame ir 15 psl.
The Coronation of Mindaugas, King of Lithuania, by artist Ad. Varnas painted during 1950-1954. Ad Varnas is celebrating his 75th birthday this year. See Page 5 for interview and illustrations of his other works on this page and page 15.

Prel. M. Krupavičiaus portretas / Dail. A. Varnas
Msgr. M. Krupavičius portrait by Artist A. Varnas.

PASIKALBEJIMAS . . .

(Atkelta iš 7 psl.)

būti parodomas iš savo vidinės, dvasinės struktūros požiūriu. Jei žmogus savo dvasioje yra suskilęs, ar iškrypęs iš normalios vagos, palūžęs, tai dailininkas ir jį ieško ekspre-

V. Proščiuonaitės-Brazaitienės portretas / Dail. A. Varnas.
V. Proščiuonaitė-Brazaitienė portrait by Artist A. Varnas.

sionistinių ar surrealių formalinių priemonių, kad pavaizduotų tuos esamus vidinės struktūros bruožus. Tuo tarpu eilinis meno mėgėjas

Dailininkas ir elgeta / Dail. A. Varnas.
Tapytas 1905 metais.
"The Artist and the Beggar" by Artist A. Varnas painted in 1905.

"Šalyn zuikiai", dail. A. Varno nupiešta karikatūra Petrapilio seime 1917 metais.
"Rabbits to the Sides" painted by Artist A. Varnas on the occasion of a Lithuanian congress in Petersburg in 1917.

čia savo pavasarinio išsiplėtojimo. Suvažiuojant čia įvairių tautų konglomeratas reikalingas yra ilgesnio laiko tarpo, kad organiškai suaugtų su aplinka ir su visa amerikinio gyvenimo dvasia. Ateityje, reikia tikėtis, įvairių tautų mišinys duos gausius ir gal labai originalius rezultatus.

— Ar temtyje esančių mūsų dailininkų betarpiškas ir tiesioginis susipažinimas su įvairių tautų menu daug prisidėjo prie jų kūrybos lygio pakilimo?

— Šiuo atžvilgiu negali būti jokios abejonės. Ypačiai Vokietijoje. Kad ir nebuvo socialiai pavalgęs lietuvis Vokietijoje, tačiau šalia bendro didelio kultūrinio sąjūdžio veik visose, po Vak. Vokietiją išmėtytose kolonijose, lietuviai dailininkai taip pat gavo nemažą paskatinimo kelti savo meno lygį. Freiburgio Lietuvių Dailės mokyklą su V. K. Jonynu prysakyje nemaža prisidėjo ir prie mūsų priauglio gretų padidinimo.

trauko pečiais ir spjaudosi, laikydamas dailininką tuo būdu matant ir piešiant paviršutinius žmogaus bruožus.

— Kaip vertinate Amerikos meną, lygindami jį su Europos tautų menu?

— Amerikos menas dar tebelau-

Ruduo Humbolto Parke, Chicago, Ill. / Dail. A. Varnas.
"Fall in Humbolt Park, Chicago, Ill." by Artist A. Varnas.

Al'vyos / Dail. A. Varnas

"Lilacs" by Artist A. Varnas

Šarmotas rytmetis / Dail. A. Varnas

"Misty Dawn" by Artist A. Varnas

Viršuje - ALRK Moterų S-gos 54 kp. narės, minėdamos kuopos veiklos 35 metų sukaktį, su dvasios vadu kun. J. Čižausku, Detroit, Mich.

Top - Council 54 of the American Lithuanian R. C. Women's Society at commemoration of 35 the anniversary, Detroit, Mich.

Kairėje - Pasaulio Liet. Skautų S-gos Tarybos Pirmijos narių dalis; iš k. d.: dr. inž. J. Gimbutas, E. Putvytė, kun. J. Klimas, inž. A. Treinys, Faustas Kirša, A. Labuckaitė ir Tarybos pirm. dr. V. Čepas. Šiais metais renkama nauja skautų vadovybė.

Left - A group of members of the World Lithuanian Scouts Supreme Council.

Žemai - Literatūros vakare New Yorke (1955.III.27) dalyvavę rašytojai ir vakaro rengėjai; pirmoje eilėje: K. Grigaitytė, Audronė-Balčiūnienė, N. Mazalaitė; antroje eilėje - P. Jurkus, L. Žitkus, V. Jonikas, A. Gražiūnas, J. Aistis, J. Tysliava, S. Zobarskas. Rengėjai - BALFo 100 sk.

Participants during the Evening of Literature in New York on March 27, 1955.
V. Maželio foto

Viršuje - A. P. Strozdas, Dayton, Ohio, miesto savivaldybės pareigūnas, valdęs parkus, aikštes ir sporto pastatus; kilimo iš Sioux City, Iowa;

A. P. Strozdas, Dayton, Ohio, Superintendent of Parks and Recreations; originally from Sioux City, Iowa.

Žemai - Justinas Tumėnas, rašytojas, poetas, filosofas, miręs 1946 m. Vokietijoje. Jo žmona dr. V. Tumėnienė gyvena šiuo metu Chicagoje.

Justinas Tumėnas, author, poet, philosopher, died 1946 in Germany. Wife Dr. V. Tumėnienė is living presently in Chicago.

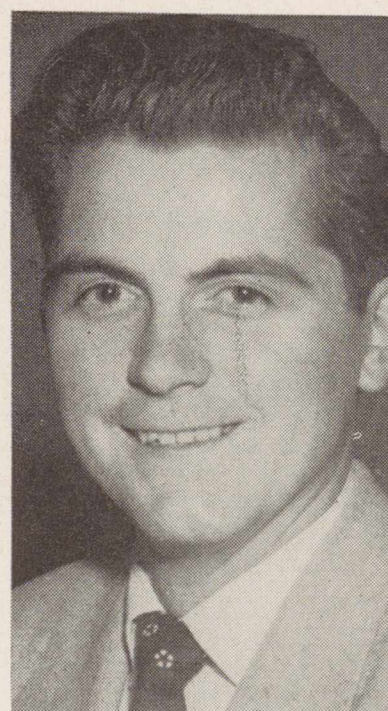
Juozas ir Julija Mediniai, Detroit, Mich., aktyviai besireiškia vietos lietuvių gyvenime. Medinienė yra Lietuvos Dukterų d-jos pirm.

Joseph and Julia Medinis, Detroit, Mich.

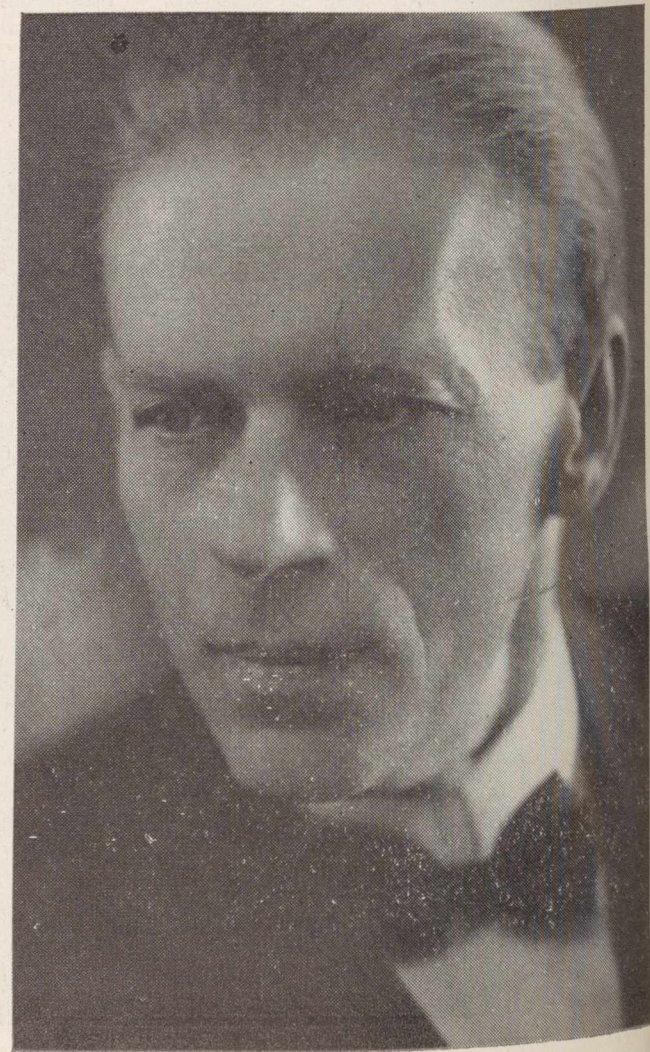
P. Bandzienė, Detroit, Mich., aktyviai besireiškianti lietuvių gyvenime.

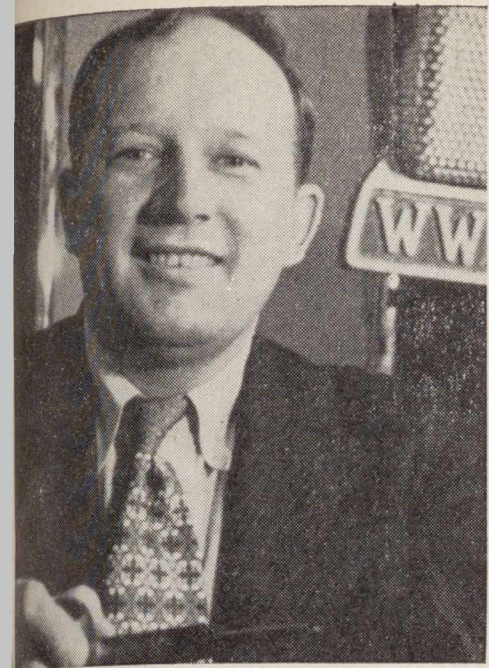
P. Bandzienė, Detroit, Mich.

Thomas Plunkett, Detroit, Mich., Lietuvos Vyčių vietos kuopos pirmininkas.

Thomas Plunkett, Detroit, Mich.

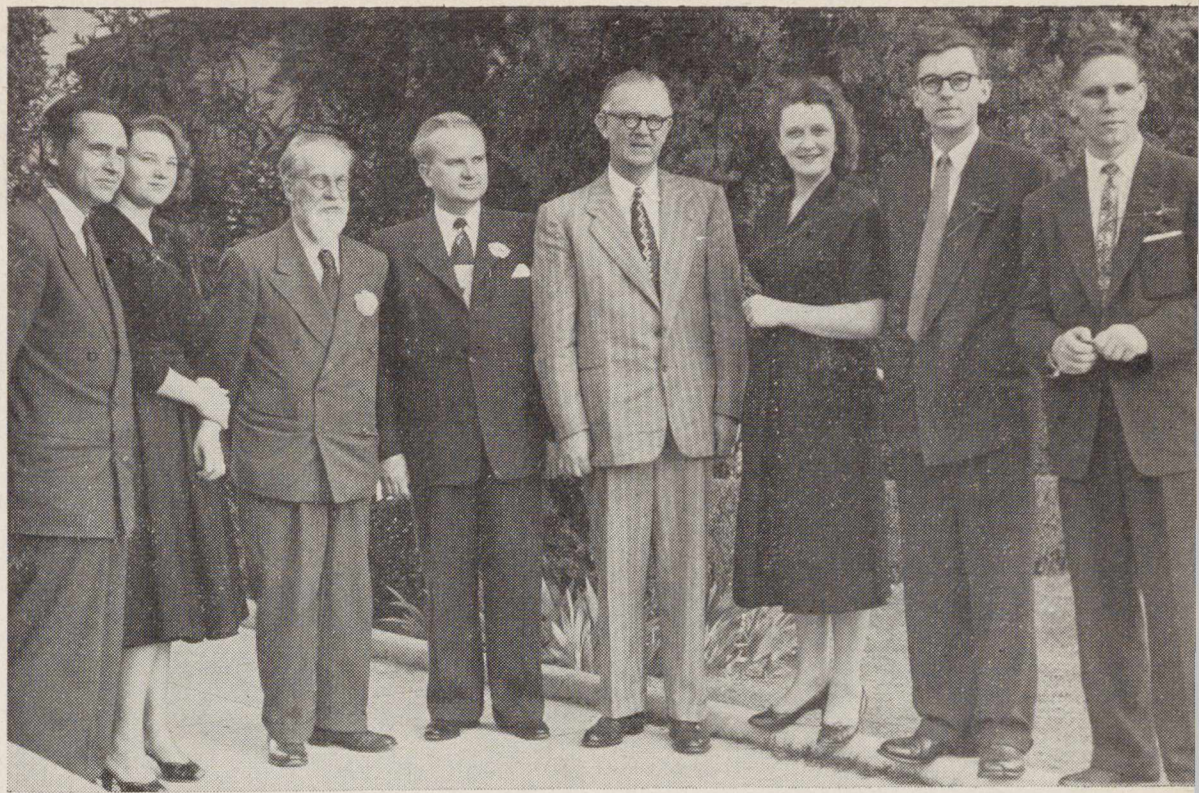

J. Valakas, Brooklyn, N. Y., radijo pranešėjas ir laikraštininkas.
J. Valakas, Brooklyn, N. Y., local radio announcer and journalist.

L. Bastytė-Sidney, Manchester, Conn., čia gimusi solistė - dainininkė.
L. Bastytė-Sidney, Manchester, Conn., soloist-singer, born in the United States.

Viršuje - Keturi Los Angeles, Calif., liet. studentai, baigę aukštuosius lituanistikos kursus, su lektoriais; iš k. d.: kursų dėst. K. Barauskas, A. Korsakaitė, dalyvavęs egz. komisijoje prof. M. Biržiška, kursų ved. V. Pažiūra, dėst. F. Kudirka, D. Karaliūtė, J. Raulinaitis ir R. Dabšys.

Top - Four Los Angeles, Calif., students who recently completed an advanced Lithuanistics course, with their teachers.
P. Gasparonio foto

Žemai - A. Rudzitas susitinka savo buv. mokytoją muz. J. Bertulį, mokytojavusį po pirmo pasaulinio karo Jurbarkė. Muz. J. Bertulis neseniai lankėsi rytiniuose steituose ir nusifotografavo su A. Rudzitu prie Laisvės statulos; tolumoj matosi New Yorko pastatai.

Bottom - J. Bertulis of Los Angeles, Calif., recently visited the eastern states and is pictured here with A. Rudzitas of Elizabeth, N. J.

Viršuje - Linden, N. J., moterų Birutės vardo choras su vadove S. Cherry-Mulks.

Top - Linden, N. J., women's choir "Birutė" with director Mrs. S. Cherry-Mulks.

Kairėje - M. Lekniūtė, Detroito "Gabijos" tunto skautė, laimėjusi rankdarbių konkurse pirmą vietą, su jai skirta dovanėle. Ji taip pat laimėjo Sesių konkursą "Kelionė po Lietuvą."

Left - M. Lekniūtė, Detroit scout of "Gabija" troops, won first place in a handicraft contest.

Žemai - Detroito, Mich., "Gabijos" tunto skautės su vyr. sktn. K. Kodatiene vidury; nuo jos dešinėn - tunto pskn. Ž. Buknytė.

Bottom - Detroit, Mich., Troop of "Gabija" girlscouts with troop senior advisor K. Kodatienė (center), and on her right is troop leader Ž. Buknytė.

Generolas Stasys Raštikis (kairėje) buvęs ilgą laiką Lietuvos kariuomenės vadas, su Lietuvos buvusiu prezidentu A. Smetona vieno parado metu Lietuvos nepriklausomo gyvenimo metu. "Lietuvių Dienų" leidykla leidžia gen. St. Raštikio atsiminimus. Plačiau apie juos žiūr. žemiau.

General St. Raštikis, left, former Commander-in-Chief of Lithuanian army, with A. Smetona, the last President of the Republic of Lithuania before the Communist occupation in June, 1940. Gen. St. Raštikis is living now in the U.S. and has written two-volume book of memoirs from the days of independence of Lithuania. While being Commander-in-Chief of the Lithuanian army he met and talked to every chief of state (including Stalin) of all European countries of those days. His memoirs are being published by the Lithuanian Days Publishers and will appear on the book market this year. For more details about his memoirs see this page.

UŽSISAKYKITE IŠ ANKSTO

GEN. ST. RAŠTIKIO ATSIMINIMUS

Sutaupysite 2 dolerius

Atsiminimai išleidžiami 2-se tomuose. Ir vienas ir kitas tomai turės arti 500 puslapių ir bus gausiai iliustruoti nuotraukomis iš viso gen. St. Raštikio gyvenimo. Abu tomai bus įršti kietais viršeliais.

Gen. Stasys Raštikis savo atsiminimuose paliečia visą eilę įdomių ir intriguojančių klausimų, pvz.:

- rašo apie savo santykius su tautininkais ir jaun lietuviais;
- paliečia santykius su Lietuvos vyriausybės nariais;
- aprašo savo susitikimus su žymiaisiais to meto Europos karo vadais ir valdovais;
- smulkiai aprašo derybas su Stalinu Maskvoje;
- iškeliami jojo užkulisiai su prezidentu A. Smetona, ir ar A. Smetona prisibijojo jojo kaip savo konkurento ir kt.

Pirmasis tomas išeis apie vasaros vidurį, antrasis tomas - 1955 metų pabaigoje.

Iš anksto užsisakantiems abu tomai kainuoja 10 dol., vėliau už juos, jiems išėjus iš spaudos, bus skaitoma 12 dol.

Užsisakykite iš anksto ir pinigų siųskite:

"LIETUVIŲ DIENOS", 9204 SO. BROADWAY, LOS ANGELES 3, CALIFORNIA

KA VEIKIA SKAITYTOJAI

— Bronius Budginas, atvykęs iš Chicago, apsigyveno Santa Monica, Calif.

— H. Kemeklis su žmona, prieš kiek laiko atvykęs iš Philadelphijos, pastoviau įsikūrė Los Angeles mieste; jis pats dirba banke, o žmona - Kalifornijos universiteto (UCLA) bibliotekoje.

— R. Pocius iš Los Angeles važinėjo po Meksiką; grįžęs buvo užsukęs LD-ny redakcijon ir atnaujino LD-ny prenumeratą dviems metams.

— Edv. Šulaitis, LD-ny bendradarbis, atlikęs karinę prievolę, grįžo į Cicero, Ill.

— I. Žumbakytė-Pabedinskienė iš Chicago išvykusi Europon aplankyti vyro, tarnaujančio JAV kariuomenėje; ten susitiko su vyro broliu Leonu Pabedinsku, gyvenančiu su tėvais Maroke.

— J. Bimbienė iš Pasadenos, Calif., išvyko Chicagon aplankyti sesers ir kitų giminių bei pažįstamų.

— A. Grinienė iš Kolumbijos svečiuojasi pas brolių inž. J. Gimbutą Bostone, Mass.

— Adv. A. O. Shallnai, Lietuvos konsulu Bostone, Cambridge, Mass., advokatų sąjungos pirm. ir Mass. vyr. teismo teisėjas Counihan įteikė laikrodį; po laikrodį gavo visi buv. pirmininkai; adv. A. O. Shallnai pirmininku buvo 1937 metais.

— Kun. dr. I. Urbonas iš Gary, Ind., LD-nas užsakė V. Urbonui.

— Alice Stephens iš Chicago LD-nas užsakė Mrs. B. Redmond.

— J. Janas iš Chicago LD-nas užsakė Mrs. R. Jasėnas.

— Kun. V. Katarskis iš Dayton, Ohio, LD-nas užsakė A. P. Strozdui.

— Kun. kleb. N. Pakalnis iš Brooklyn, N. Y., atnaujino LD-ny prenumeratą dviem metams ir kartu užsakė dviems metams LD-nas A. Pakalniui iš Liverpool, Anglijoje.

— I. Apyrubis iš Hildesheim, Vokietijoje, užsakė LD-nas J. Dūdai ir B. Steponavičiui, abiems iš Vokietijos.

— V. Braziulis iš Cleveland, Ohio, užsakė LD-nas F. Žiurui iš Lakewood, Ohio, ir J. Mischikui iš Cleveland, Ohio.

— Per S. Viscantą iš Columbus, Ohio, LD-nas užsisakė L. Mačytė, J. Soma ir Mrs. B. See, visi trys iš Columbus, Ohio.

— A. Novickis iš Brooklyn, N. Y., LD-nas užsakė broliui M. Novickiui iš Dayton, Ohio.

— Per J. Sekį iš Hartford, Conn., LD-nas užsisakė J. Pakalnis iš ten pat.

— Per M. Janušką iš Winnipeg, Man., Kanadoje, LD-nas užsisakė J. Januška iš ten pat.

— P. Abelkis iš Chicago, rašytojas, vadovauja knygų leidyklai "Trys Tulpės".

— K. Rimkevičius iš Sudbury, Ont., primdamas Kanados pilietybę, pakeitė pavardę į Rimą.

— J. Vebliauskas iš Elizabeth, N. J., gaudamas JAV pilietybę, pavardę pakeičia į Veblaitį.

— J. Kaributas iš Los Angeles nusipirko 10 butų namą; neseniai persikėlė ir jo žmona iš Rochester, N. Y., į Los Angeles.

— V. Žilėnas iš Melrose Park, Ill., ir K. K. Miklas iš Garden City Park, N. Y., užsisakė gen. St. Raštikio atsiminimus, leidžiamus LD-ny leidyklos, atsiųsdami po 10 dol.

— P. Litvinas iš Los Angeles nusipirko prie lietuvių bažnyčios trijų butų namą; tarpininkavo Br. Budriūnas, be vargonininko pareigų, užsiimęs ir namų pirkimo-pardavimo bizniu.

— A. Sajus, gyvenęs Bahrain salose, rašo, kad ten esąs vienas lietuvis.

— J. Prapuolenis iš Linden, N. J., redaguoja vietos LB laikraštėlį.

— Kun. I. Račys šiuo metu gyvena Oshkosh, Wisc.

— Arėjas Vitkauskas iš Jersey City, N. J., dažnai atsiunčia LD-noms iškarpy iš amerikiečių laikraščių, kuriuose užsimenami Lietuvos ir lietuvių reikalai.

— S. Skirmantas iš San Francisco, Cal., planuoja persikelti į Los Angeles.

A. Pranys iš San Francisco, Calif., yra BALFo vietos skyriaus vicepirm.; balandžio

30 d. skyrius turėjo parengimą.

— D. Celerienė gyvena senelių prieglaudoje Dragsbeek pr. Thisted, Danijoje.

— Philadelphijos lietuvių radijo valandėlė, vad. LB vietos skyriaus, laimėjimuose kovo 13 d. be kitų laimėjimų buvo skyrusi metinę LD-ny prenumeratą; laimėjo K. Valentinas, bet, būdamas prenumeratorium, ją perleido K. Virbickui.

— A. Zelvyš iš Val D'or, Que., Kanadoje rašo: "...mes labai patenkinti LD-ny žurnalu; labai gražus ir įdomus".

IŠ SKAITYTOJŲ LAISKŲ

Seniau lietuviai buvo dosnesni.

Kaip matosi iš dr. J. J. Bielskio atsiminimų balandžio numeryje, lietuviai anais laikais, Pirmojo Pasaulinio Karo metu, pajėgė saviesiems Europoje surinkti šimtus tūkstančių dolerių. Gi dabar, būdami ir turtingesni ir skaitlingesni, nei AL-ai, nei BALFui tokių sumų nebesurenkame. Turėtume tikrai pasitempti.

Chicago, Ill.

— K. Petrulis

Apsideda bandomis už pavėlavimą.

Siunčiu Tamstoms prenumeratą apmokėti 5 dol. ir 1 dol., kaip baudą, sumok už pavėlavimą laiku atsilyginti.

Chicago, Ill.

— J. Stasiukonis

Kitataučiams patinka "Lietuvių Dienos".

Labai miela LD-nas gauti. Netgi mano žmonos bendradarbė — ji irgi dirba Kongreso Bibliotekoje — rūpestingai pervertina kiekvieną numerį.

Washington, D.C.

— Dr. A. Tarulis

NAUJOS KNYGOS

LITERATŪROS LANKAI, neperiodinis poezijos, prozos ir kritikos žurnalas, Nr. 5. Šiame numery rašo: J. Blekaitis, A. Jasmantas, A. Nyka-Niliūnas, V. Prosčiūnaitė, Vl. Šlaitas, J. Kaupas, Alg. Landsbergis, P. Budrys ir kt. Recenzuojama visa eilė naujai išėjusių lietuviškų knygų. Numeris iliustruotas K. Janulio, Z. Mikšio, H. Šalkausko, V. Ignatavičiaus-Igno ir kt. dailininkų darbais. Visais žurnalo reikalais rašyti: **Mr. K. Bradūnas, 1127 Bayard St., Baltimore 23, Md., USA.**

Skaitykite

TĖVIŠKĖS

ŽIBURIUS

visame pasauly plačiai lietuvių skaitomą savaitraštį.

Tėviškės Žiburių korespondentai Europoje ir New Yorke praneša patikimus pasaulio įvykius.

Laikraštis didelio formato 8-10 puslapių.

Redaguoja dr. A. Šapoka

Reikalaukite, pasiųsime 4 numerius veltui susipažinimui.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

941 DUNDAS ST., W. TORONTO, ONT, CANADA

Pren. Kaina metams: JAV ir Kanadoje - \$4.00, užsieny - \$4.50, pusei metų visur - \$2.50.

Bridge over the Nemunas River named after Vytautas the Great in Kaunas, which is seen in the distance.
Vytauto tiltas per Nėmuną ties Kaunu, toliau - Kauno vaizdas.

Bolshevism and the Russian Spirit

By DR. A. ŠAPOKA, Toronto, Ont., Canada

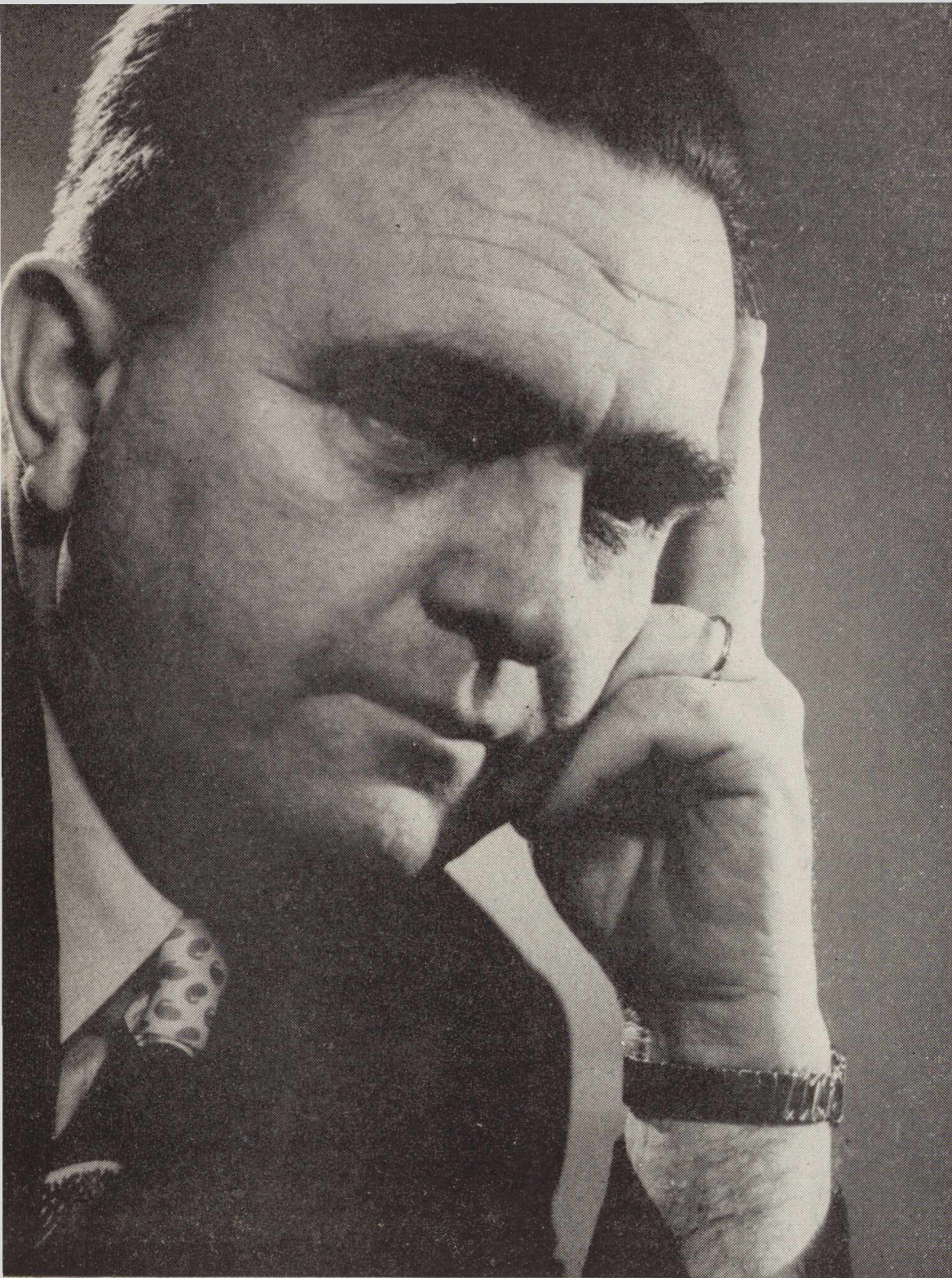
It is no longer a secret to the statesmen of the present time that Bolshevism, which is threatening the free countries today, by employing the Communist forces of the entire world, is still the same Russian imperialism, only in a new form. Communism itself is a mixture of idealism, fanaticism and of bloodthirsty vengeance. No wonder then that Communism grew up under conditions peculiar only to Russia, where, in the early dawn of its beginning, paradoxes were already rooted. On the one hand, the sensible and subtle, the wandering and enthusiastic Russian spirit nurtured on the huge steppes and wide plains of its big native land; on the other, the spirit featuring Asiatic cruelties brought into Russia by the Tartars during their long years of occupation. It is not to be forgotten that the Russians had to bear the Tartar yoke for two and a half centuries; so they gradually got used to applying the nomadic and Asiatic methods of the Tartars to their own way of life. If, today, we observe the present mode of life in Bolshevik Russia, we shall find many things common to the past of old Russia. The "idealistic" despotism proclaiming noble slogans was then the same; (indeed, Ivan IV, the Terrible, regarded himself as both the greatest theologian and the greatest philosopher); the inhuman cruelties in the struggle for the throne were the same; and the obedience of the masses to slavery and their maltreatment by the rulers were also of the same kind.

It is true that there have also been severe struggles for the throne in other countries. Yet those struggles were carried out in a somewhat humane way, and usually ended up with the murdering of rivals; whereas, in Russia, torturing, cutting off limbs from the body, or putting out the eyes of their rivals were the most frequent outcomes.

(The eyes of the Duke of Moscow, Wasyl, the son of the daughter of Vytautas the Great, Sofia, were also put out, although Wasyl eventually succeeded in getting his throne back.)

The masses of the Russian people have always been slaves to their despotic rulers. Nevertheless, the masses were not only in continuous awe of their rulers, but they even worshipped them in the way the Asiatics were accustomed to do. Ivan IV, the Terrible, when still in his boyhood, would ride his horse, drive it into the mob and stamp down people in the squares of Moscow for the sheer amusement of himself alone; and in his old age he himself killed his own son for no reason whatever. Peter I, the Great, would split, with his own hands, the heads of his rebellious riflemen; yet Peter I, the Great, never lost his aureole as the "Fatherly Czar"; nor did Catherine II lose hers, although she killed thousands of peasants who had taken part in the so-called Pugachow Rebellion; nor did other Czars in the line of succession. None ever lost respect, even from those who were employed to carry out the will of their rulers.

Until this day, however, the free world still cannot understand how it is possible that, in the span of one night, people, legal citizens of their country who had committed no illegal acts whatever, could be taken away by police and immediately afterwards deported somewhere to far away places, there to do compulsory labour under the most severe conditions of nature and be exposed to death. People on this side of the world are not yet willing to believe this; sooner or later they fall victims to the Bolshevik propaganda, which strives hard to explain that only small groups of criminals are picked out from the midst of a decent community, and deported away to "Re-

Dr. A. Šapoka, Toronto, Ont., Canada, professor at the University of Lithuania, historian, editor of the "Tėviškės Žiburiai" since its establishment in 1949. See his article on page 19.

Dr. A. Šapoka, Toronto, Ont., Kanada, Lietuvos universiteto docentas, istorikas, "Tėviškės Žiburių" redaktorius nuo pat jų įsisteigimo 1949 metais. Žiūr. jo str. 19 psl.

formatory Camps". But even this practice of the Bolsheviks is originally not one of their own, but an

invention of the Czars. The Bolsheviks have only increased the cruelty of the former methods.

As far back as 1479, Ivan III, having conquered the free Great Nowgorod republic of merchants, transported all the influential merchants of the city of Great Nowgorod to Moscow or other cities under his rule; and, in return, he sent his faithful Moscowites to Great Nowgorod in order to settle them down there. In 1514, Wasyl III acted exactly in the same manner. After he had succeeded in taking away Smolensk from the Grand Duchy of Lithuania, he deported all the influential noblemen living in Smolensk to regions somewhere around Moscow, while at the same time noblemen from Russia were sent to Smolensk where they were to establish themselves permanently.

Without doubt, these examples are characteristic of the fate of people in lands occupied by Russia. But the organization, the so-called "oprichina" organized by Ivan IV, the Terrible, reminds us in full of the present Soviet policy in their lands.. "Oprichina" meant an exclusive domain in the country wherein the whole land and all existing estates belonged absolutely to the Czar. All who had inherited their homesteads from their ancestors were forced to leave and to start a new life on some yet uncultivated spot in the desert. Thus, the Czar wanted to secure for himself an immense economic basis in order to be strong enough to suppress any conspiracies and rebellions by his noblemen. His agents, the so-called "Oprichina"—the plague and terror of those days—were but the forerunners of the Bolshevik NKVD in our time, their secret police. The NKVD has changed its name several times in the last decades, but it has never changed its real purpose.

These are merely a few examples, but they are sufficient to illustrate the continuity of the old Russian spirit, its inheritance as it is found in the present system of the Bolshevik regime, and its tactics. Therefore, we should not be astonished to see the old Russian past now regarded by the Bolsheviks

as an untouchable sanctity. To understand this, we must not only remember that the old Russia had already established favorable conditions for foreign politics to help build up the new Bolshevik Empire, but also that the Soviet Russians recognize the immense value of preserving the old Russian spirit in the struggle for their survival and in the plan for their further expansion.

Our Lady in Lithuanian Culture

By V. Adomaitis, Los Angeles, Calif.

Among the Catholic nations of the world that proudly claim a great devotion to the Blessed Virgin Mary, Lithuania is among the foremost. Since the earliest times, when the Lithuanian people accepted Christianity, many churches, monasteries, and convents have been built honoring her name. The Rev. Dr. Vaišnora, in a study, came to the conclusion that in 1940, just prior to the Communist Russian invasion, the territory of the Republic of Lithuania (excluding the Klaipėda Memel province) contained 299 churches honoring Our Lady under various forms.

Each diocese of the Roman Catholic Church in Lithuania contained the following number of churches so named: Vilnius - 147, Kaunas - 38, Panevėžys - 36, Telšiai - 34, Vilkaviškis - 29, and Kaišiadorys - 15. Some of them were consecrated to God directly under the name of the Blessed Virgin Mary (45), while others were named under different titles relating to the life of Our Lady, taken from litanies, or other local traditional variations. The list below is indicative of the great love the Lithuanian people have for their patroness. Only parish churches have been counted. If all the chapels, monasteries, convents and crossroad or wayside shrines were

Lloyd D. Jackson, left, Mayor of Hamilton, Ont., Can., thanking the Čiurlionis Ensemble for the presentation of the fine performance recently given in that city. Right - Ensemble Director A. Mikulskis. The Čiurlionis Group is celebrating its 15th anniversary since its establishment in Vilnius during the pre-war days in Lithuania.

Lloyd D. Jackson, kairėje, Hamiltono, Ont., miesto burmistras, taria padėkos žodį Čiurlionio ansamblui už puikią programą, kuris ten neseniai gastroliavo. Dešinėje - ansamblio vadovas Alf. Mikulskis. Čiurlioniečiai mini šiais metais 15 metų sukaktį nuo įsisteigimo Vilniuje, dar nepriklausomo gyvenimo laikais.

taken into account, the list would be very much longer:

The Assumption of the Blessed Virgin Mary - 54; Immaculate Conception - 34; Visitation of the Blessed Virgin Mary - 21; Nativity of the Blessed Virgin Mary - 18; The Most Holy Name of Mary - 16; Annunciation of the Blessed Virgin Mary - 15; Queen of the Holy Rosary - 15; Our Lady of Mount Carmel - 11; Our Lady of Early Aid - 8; Mother of Sorrows - 6; Comfortress of the Afflicted - 6; Our Lady of Intercession - 4; Mary, Help of Christians - 5; Our Lady of Lourdes - 5; Our Mother of Good Counsel - 5; Mother of Mercy - 5.

Two each: Our Lady, Health of the Sick; Our Lady de Mercede; Our Lady of Čenstakava; Our Lady of the Snows; Our Lady of Victory; Mary, the Virgin Mother of Grace.

One each: Mary Star of the Sea; Immaculate Heart of Mary; Queen of Peace; Mary, Mediatrix of All Graces; Our Lady of Sacrifice.

Among the 133 Roman Catholic Lithuanian parishes in the United States, there are twenty under the patronage of Mary. The greatest number are under the title of Our Lady of Vilnius (5) and the Immaculate Conception (4); while the others are named in a similar manner as in Lithuania with a few additions like Our Lady of Perpetual Help and Mary, Holy Queen of

Angels. It is symbolic that two of the greatest sons of Lithuania, Saint Casimir and Vytautas the Great, were well known for their devotion to Our Lady during their lives on earth.

BOOKS

Reviewed by Milton Stark

The House on a Good Street (Namas Geroj Gatvėj), by Jurgis Jankus, 267 pp. - Viena Publishers, Germany, 1954.

The anonymous protagonist of Jurgis Jankus' psychological novel is a young man risen from the slums to a position of wealth and independence in Kaunas, Lithuania (the locale of the action is never explicitly stated, though it can be guessed). He tells his story to two listeners, Attorney Mažrimas and his friend, at the former's home. The result is a long personal narration with quotations within quotations. The young man reveals his humble origin as an illegal child in a dingy shack on the outskirts of the city. He and his mother eke out a hand-to-mouth existence and the boy is early instilled with an ambition to rise above his circumstances—all of which is symbolized

Vytas Kušleika, Cleveland, Ohio, violinist, originally from Bridgewater, Mass., now over ten years with the Cleveland Symphony Orchestra. He has a master degree in music and is preparing for a doctorate using for a dissertation the history of Lithuanian folk songs and music.

Vytas Kušleika, Cleveland, Ohio, smuikininkas, kilimo iš Bridgewater, Mass., jau dešimt metų grojęs Clevelando Simfonijos Orkestre. Turis muzikos magistro laipsnį, pradėjęs ruošti doktoratą iš lietuvių liaudies dainų bei muzikos istorijos. Grojęs žymesniuose Amerikos orkestruose, vad. Kuossevitzki, Stakuoski, Walter, Reiner, Iturbi, Friedler ir kt. Būdamas 12 metų kartu su motina 1928 metais buvo nuvykęs Lietuvon, iš kur iki šiol turi puikių prisiminimų.

Susana Griska, New York, N. Y., soprano, well-known Lithuanian American soloist. Originally from Hartford, Conn., she has participated in concerts with the Lithuanian soloists: I. Nauragis, St. Baranauskas, St. Liepas and others. As a soloist she has participated with the Boston Men's Choir.

Susana Griska, New York, N. Y., sopranas, pagarsėjusi Amerikos lietuvių solistė, kilusi iš Hartford, Conn., turėjusi eilę bendrų koncertų su lietuviais solistais: I. Nauragiu, St. Baranausku, St. Liepu ir kit. Kaip solistė yra kartu koncertavusi su Bostono Lietuvių Vyrų chorą.

by a good house on a good street. His mother dies and he is left to face the world alone, first as a struggling student, then as a court clerk. He meets Stella, a beautiful girl with a similar background, and the two fall in love with each other. From this point to the tragic conclusion the two lovers are inextricably caught up in the net of circumstances, a conflict between material wants and spiritual happiness. Stella (the real hero of the novel) commits a shameful act with a local manufacturer's son in order to obtain a large sum of money as a settlement. Attorney Mažrimas figures in this plot and thenceforth looms up as the mysterious third

person in the triangle. Material independence only widens the cleavage between the lovers, as they are now tormented by conscience and suspicion. And the hero proves to be the goad and the destruction of Stella. Separation and death bring the story to a close.

Jankus' novel, while not dramatic in a physical sense, is moving psychologically and soon captures the reader's imagination. One prudish critic has charged Jankus with unseemliness, but this is a plain absurdity. Writers portray life, not abstract morality. In recognition of Jankus' portrayal, the Lithuanian Writers' Society has awarded him with the literary prize for 1954.

Mother

Lithuanian Folk Song

*Mother, kindest mother,
You, who are my dearest,
Raised three little daughters,
All of us alike.*

*Three of us you raised,
Daughters all alike.
Only me you sent
Into a foreign land:*

*Over seas and over rivers,
Far across the water,
Through the green forest,
Far beyond the Niemen.*

*Three whole days, dear mother,
On the road I wandered.
Three whole nights, dear mother,
I slept in the forest.*

*When I heard the cuckoo
Calling, calling, calling,
I thought it was mother
Calling for her daughter.*

*But it was not mother
Calling to me,
Only the speckled cuckoo
Crying in the forest.*

UNDER THE LINDEN TREE

By ALĖ RŪTA

Alė Rūta (1915 -) graduated high school and the Vilnius Institute of Education, after which she was employed as a teacher. She began publishing poems in 1934-35 in student periodicals; in 1942 won a prize for her play *The Grasshopper and the Ants*, which was afterwards set to music and performed in the Youth Theatre. Other works: *Without You* (poems), *On the Road of Fate* (short stories, from which the following story is taken), *The Short Day* (a novel, winner of the 1954 \$1,000 Lithuanian prize for literature awarded by the daily *Draugas*).

He had suffered a great deal before finding something to do, a job. He felt he would go out of his mind unless he worked; there were endless hours of idleness, which meant that there were endless hours in which to think, to remember, to reopen his lately closed wounds. He could get along without money, food or life, but he had to work. Thoughts are more terrible than anything. They destroy you, but far slower than any weapon. They follow you everywhere, day and night; they are your most troublesome friend and foe. There is partial defense against them in hard work. And he had already found work with an art professor. Now he sketched, he gave all his concentration to sketching, and his thoughts left him temporarily —

However lunch time arrived, evening came, night, holidays, and

once more his thoughts bore him under the linden tree —

There was no peace anywhere for him —

What of it if there were others who were unhappy too? What of it if others who shared his fate told him of their countless misfortunes and tragedies? What of it if he himself opened his mind, shared his thoughts with one or two people? Was it easier? No. It was harder yet, the memory was plainer, it tormented him more —

He walked along the street, he lost himself in the throng. Some wore their mourning on their clothes, others on their faces. People bore their grief in tear-swollen eyes, in gray hair, in a smile, but all he could see was his linden tree —

At times he had an urge to shout into everybody's face, to scream out, to tell the world what lay within him, what was choking him alone. At times he did not want to see anyone, not anyone, not a single human being, so that he would not have to be reminded that he was a human being himself —

People swarmed passed him, automobile lights and the sparkling bands of streetcars flickered in the rain. He walked on and on, farther and farther. The crowd thinned; wet, decaying leaves milled under his feet. The trees rustled, they rustled with a sad swaying of dried branches and with the last fall of dead leaves. He happened to come upon a bench. He sat down—rather he slumped down and leaned against the trunk of a tree. The tree protected him from the irksome wet, only letting fall one or

two droplets upon his head.

"Maybe this, too, is a linden tree?" it occurred to him.

He shut his eyes and lost himself in memories, he was carried to another country, to different orchards —

They got acquainted that evening. She danced with different partners, she was gay, jolly. Are not student dances jolly? Are not youthful student days wonderful fun? This tiny medical student whirled around and around. She was sought after by students of all departments, the liberal arts students sighed for her, the law students, engineers set snares for her. She was not very pretty: tiny, plump, legs a little bent. Except that she had a pleasant face, black eyes burning like embers, black hair down to her shoulders. — She was everywhere. She laughed, cheered. She danced with one, cast a glance at another, smiled at a third. And so naively, innocently, that no one took it amiss, no one took it too seriously or read anything double-meaning in the tiny medical student's smiles or gestures. He stood to one side and followed her with his eyes. He did not dance a single dance; all he did was watch the tiny medical student's pranks. And when she danced by him and shook her finger at him, he said to himself:

"She'll be mine."

Her escort, a medical student, introduced them at the cloakroom on the way home.

"Dream about me—"

Her roguish wish in good-by came true. He dreamed about her a marvellous dream, and after his dream he was uneasy without her.

Many beautiful hours went by. Everything fell out together: examinations and vacations, final and state examinations. He graduated one semester earlier. Then he went to work for a firm, she at a hospital as an intern. They were always together now. A long time together in heart, and now in an apartment, proprietors of the same things and the same days. Strange. She had been from that evening, from that dream, still they had had to wait a few years more until they had gained practical experience and became people; until one evening their relations and friends gathered, accompanied them to the church, then congratulated them, wished them well. In other words, they brought them together, joined them, and saw them into a life in common. And it seemed necessary, and happiness was impossible without it, and there could be no life otherwise.

And it was all beautiful, nevertheless. After that they lived, they lived like everybody else, but to them no one in the world lived like they did except themselves.

Water began to seep under his collar and he shivered.

There used to be slush and cold winds, but it was warm, pleasant and cosy. Her eyes used to warm him, her hair shielded him from the wind, her kisses dried the fall rain when he came home from work.

It did not last long, just as nothing lasts long in human lives.

"Let's go pick some linden blooms!" she came running from the storehouse with a basket.

"Where?"

"You know, at the end of the orchard, where the big old linden is."

"All right, let's."

"Catch me!" she ran downhill.

Her hair waved, and she twirled the basket around her arm.

"See, you didn't catch me!"

Her cheeks were flushed with the sun. There were twinkles in her eyes. She put her arms around his neck.

"Isn't it nice here? Let's stay, let's not go anywhere."

Afterwards she was ill. Her face turned pale, there were dark circles around her eyes.

"If necessary, you escape alone. I'll stay behind. You'll return someday, I'll be here."

"No, no," he would never leave her. No matter what their fate, they would be together, together everywhere.

She got well, but she was still as weak as a child. Those days were like a plait of roses. Everywhere they were together, every step: by the sweet strawberries, lopping the tomatoes, in the currant bushes, at the edge of the rye field, on a bench under the linden tree in the evenings. She looked charming in a garland of cornflowers!

"We're like high school sweethearts."

"I don't think of you as a wife, but as an imaginary, illusive maiden."

"You're like a poet!"

And from three directions the artillery boomed, the earth shook, at night the cottage windows rattled. People were anxious, they concealed their possessions, buried their food in the ground.

"You know, I feel that I must stay here, and I shall. You go on alone. Who will harm me? I'll help the parents, I'll look after things at home, and our child will be born in his native land. You'll come back and find everything as you left it."

The conflagration neared. The forest was already taken, it was said. The day and night crackled. People fled to near by thickets, they lay in trenches. Houses were left empty. They alone slept in their cottage and in the daytime sat under the linden tree. He persuaded her. They would flee, she with him. And someday they would return together, and they would find everything again, surely. The brother would stay with the parents, they had food, they were safe enough in the gravel pits.

They packed their things. They could carry more with a horse. The frontier was close at hand.

"My heart aches so! Every beat seems to say: stay, stay—"

"Let's hurry. Don't think about it. Listen, the rumbling is getting closer and closer—"

Something howled passed the trees and exploded.

"I'll run and pick some apples for the trip—"

She ran out. He let out a breath. Everything was in readiness, packed; now all that remained was to harness the horse and immediately, this very instant, without waiting—

Several shots rang out hard by. He was transfixed, not by a physical pain, but an indefinable inner pain. He jumped to one window, to another. A farm was burning by the forest.

There was not a minute to lose, it was now or never. What was keeping her?

He ran to the orchard, to the apple tree, and . . .

The apples had rolled far from her apron. Beautiful apples, big— for the trip . . .

She did not open her eyes, and

(Continued on Page 24)

J. Budrys, Consul General of Lithuania, (third from left) with vice-consuls and the consulate secretary. See this page for more about the Consulate General of Lithuania.

Lietuvos generalinis konsulas J. Budrys (trečias iš kairės) su savo bendradarbiais; iš k. d.: vice-konsulas A. Simutis, konsulato sekr. A. Mackevičienė, gen. kons. J. Budrys ir vice-konsulas V. Stašinskas. Plačiau apie konsulatą žiūr. šiame puslapy. V. Maželio foto

What does he do? He goes to see Mr. Budrys or one of the other Lithuanian consuls. And on the basis of other papers, a certificate is drawn up "in lieu of" the necessary document. Estate matters keep Lithuanian consuls pretty busy. When a Lithuanian dies in this country and has no close relatives here, attorneys sometimes show up with alleged powers of attorney representing heirs in Lithuania. As a matter of fact, Lithuanian consuls oppose sending money into Lithuania because it is seized by the Russian Communists. The State Department has supported Lithuanian consuls in this affair.

Lithuanian ministers and consuls in the free world are on duty around the clock. Diplomats of other countries have foreign ministries at home which take care of almost everything. In the case of Lithuanian diplomats it is a different story. They have not only to represent Lithuania, but also to defend it, and to plan and lead the fight for the country's freedom. The duties of Lithuanian diplomats in the western world since 1940 have been doubled and perhaps tripled.

At the present time the Consulate General is directed by Mr. Jonas Budrys, formerly Consul General of Lithuania in East Prussia, who assumed his post in New York in September, 1936. He is assisted by Vice-Consuls Vytautas Stašinskas and Anicetas Simutis. D. K.

CONSUL WITHOUT A COUNTRY

Judging from this title, one might wonder what Mr. Jonas Budrys, Consul General of Lithuania in New York City, can find to keep himself, his two assistants and a secretary occupied all day long. Lithuania, a prosperous and independent republic before June 15, 1940, is occupied by the Communist invaders of the Soviet Union. And for almost 15 years the Russian Communists have done their best to obliterate the country. Lithuania is left with no government, except the Supreme Committee for Liberation of Lithuania with headquarters in West Germany and a number of Lithuanian legations and consulates in the free world which still are representing the former independent Republic of Lithuania and leading the fight for the country's freedom.

The Soviet occupation of Lithuania is not recognized by the United States of America, Great Britain and many other countries. In the United States alone there are four consulates (New York City, Boston, Chicago, Los Angeles) and the Lithuanian Legation in Washington, D. C., recognized by the U. S. State Department.

There are over one million American Lithuanians in the U. S., a number of them originally from the "old country". If someone loses his birth certificate, his schooling documents or other papers, he cannot write home for such things.

J. Budrys, New York, N. Y., Consul General of Lithuania, with his wife Regina. See this page for more about him and the Consulate General of Lithuania.

V. Augustino foto

Lietuvos Gen. Konsulas J. Budrys su žmona Regina, New York, N. Y. Plačiau apie jį ir Lietuvos generalinį konsulatą šiame puslapy.

Under the Linden Tree

(Continued from Page 22)

her cold lips did not respond to his kisses.

Her right hand flung out in the orchard grass seemed to say: "You go, I'll stay here—"

He did not hear the shots or the rumbling, he did not see the brilliant light of the day's sun. His kisses and tears and the furious pace of his heart wanted to return the crimson to her cheeks, the sparkle to her eyes. It was useless. She stayed behind, heartlessly, without even having said good-by. And her stretched out right hand said: "Run!"

The sun was already down, it was getting dark. With his own hands he dug a grave under the linden tree, with his own hands he lifted her and laid her in it—

Another salvo of shots rang out. The earth around was exploding. He walked slowly passed the barn—

The packed things were left in the cotage, the apples were left, she was left under the linden tree—

"You'll come back, you'll find me . . ." someone said to him in

Bottom: Lithuanian R. C. Church in Montevideo, Uruguay built and blessed in 1954. See other two photos on this page.

Žemai - Lietuvių bažnyčia Montevideo mieste, Urugvajuje, baigta statyti ir pašventinta 1954 metais. Žiūr. kitas dvi nuotraukas šiame puslapy žemai.

Paris, France, Lithuanian folk dance group, participated in March, 1955 at the Sorbonne University during the International Folklore Festival. The group is directed by A. Mončys (second from left), and accordionist B. Šlepetytė-Venskuvienė (center).

Paryžiaus (Prancūzijoje) lietuvių tautinių šokių grupė, dalyvavusi kovo mėn. Sorbonos universiteto tarptautiniame folkloro festivaly. Grupei vadovauja A. Mončys (antras iš kairės), ir šokiams akordeonu palydi B. Šlepetytė-Venskuvienė (vidury). Ši tautinių šokių grupė dažnai atstovauja lietuviams įvairiuose tarptautiniuose pasirodymuose Paryžiuje ir kitose Prancūzijos vietose.

his ear.

He got to his feet.

"I'll come back to you. Yes, I'll come back, but when or where?"

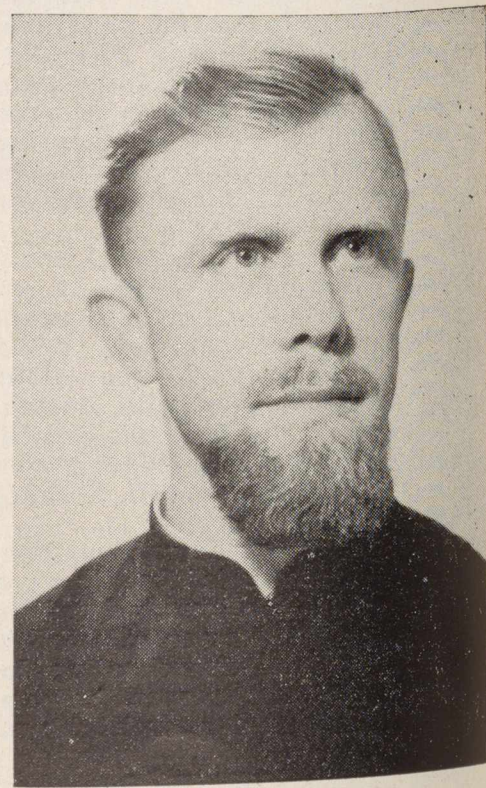
A heavy sigh roused him from his memories and pushed him on to wander strange paths.

Translated by Milton Stark

Rev. J. Bružikas, S.J., Pastor of the Lithuanian R. C. Church in Montevideo, Uruguay. One of the most active organizers of the new parish.

Kun. J. Bružikas, S. J., lietuvių parapijos Montevideo mieste, Urugvajuje, klebonas ir vienas didžiausių naujosios parapijos organizatorių ir lėšų rinkėjų naujosios bažnyčios statybai.

Rev. Vl. Mikalauskas, S. J., formerly of the Lithuanian parish at Montevideo, Uruguay, in charge of building construction, and now transferred to Sao Paulo, Brazil.

Kun. Vl. Mikalauskas, S.J., vykdamas Montevideo, Urugvajuje, lietuvių parapijos bažnyčios statybos darbus, šiuo metu perkeltas į Sao Paulo, Brazilijoje.

LITHUANIANS MAKE NEWS

P. Vaitonis, Hamilton, Ont., Can., has won the chess championship of the city of Hamilton.

A. Nasvytis, Cleveland, Ohio, is a member of the Cleveland chess team and has won one point for his team in a recent match between Cleveland and Columbus, in which Cleveland scored a victorious 14 to 5.

E. Valaitis, Chicago, Ill., is employed as an artist by the Chicago Daily Tribune and has opened an exhibit of his works in the John M. Smyth Gallery, 12 N. Michigan Ave., Chicago, Ill.

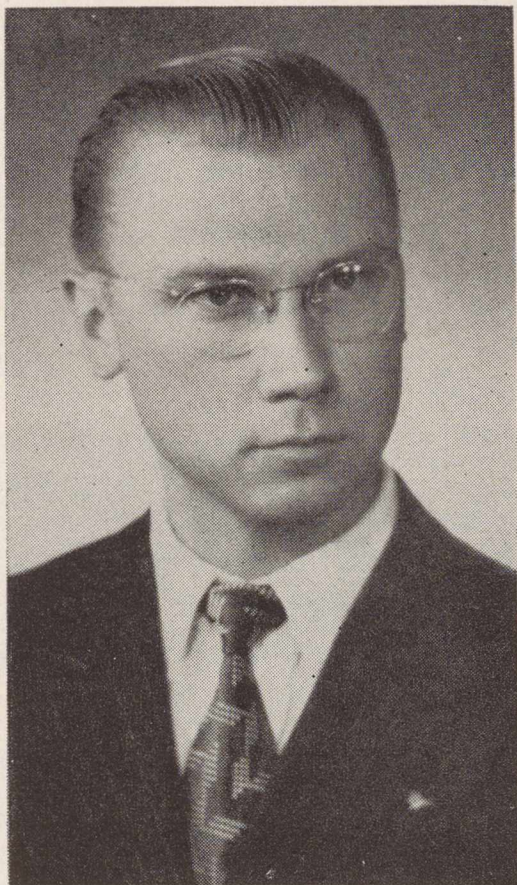
At the International Fair at Sumiyoshi Senior High School in Abeno-ku, Osaka, Japan, Lithuanians will have their booth where Lithuanian books, magazines, newspapers and pictures will be displayed for the public. J. Budrys, New York, N. Y., Consul General of Lithuania, has organized and supplied all the material needed for this international fair.

The Lithuanian Catholic Science Academy, established in 1923, terminated by the Communist invaders

in 1940, is going to be revived in the free western world. The organizational Committee consists of the following: The Most Rev. V. Paldokskis, Dr. J. Eretas, Dr. Z. Ivinskis, The Rev. Dr. J. Vaišnora, and The Rev. A. Liuima.

T. Valius, Toronto, Ont., Canada, distinguished Lithuanian artist, has been elected to the central organ of the Canadian Graphic Arts Association.

The Baltic Association has been established in Germany with headquarters in Duesseldorf. It has three sections: German-Estonian, German-Latvian, and German-Lithuanian. The Baltic Association is headed by Dr. H. A. Kehren.

Dr. P. Tamošiūnas, Montevideo, Uruguay, finished his medical studies in 1954. He is the first Lithuanian doctor in Uruguay.

Dr. Pr. Tamošiūnas, Montevideo, Uruguay, 1954 m. pabaigoje baigęs medicinos mokslus. Tai pirmas lietuvis gydytojas Urugvajuje.

Buffalo, N. Y., Latvian, Lithuanian and Ukrainian representatives present a plaque of appreciation to U. S. Senator Wm. F. Knowland of California for his sympathy and aid extended to their countries fight for freedom. Left to right: Latvian W. P. Celms, Lithuanian A. J. Jensen, Senator Wm. F. Knowland and Ukrainian M. A. Makahon.

Buffalo, N. Y., latvių, lietuvių ir ukrainiečių atstovai įteikia sen. Wm. Knowland iš Kalifornijos atžymėjimo ženklą už jo gilytų kraštų reikalų supratimą ir paramą kovoje dėl laisvės; iš k. d.: latvis W. P. Celms, lietuvis A. J. Jensen, sen. Wm. Knowland ir ukrainietis M. A. Makahon.

The Venezuela Lithuanian, a new magazine, has been started in Venezuela. The first issue of this publication, edited by A. Diržys and J. Kukanauza, appeared in February, 1955. It is published by the Lithuanian Community of Venezuela, Maracay district.

M. Bajorinas, London, England,

has been re-elected to head the Great Britain Lithuanian Ass'n.

Ruta Kilmonis-Lee, Hollywood, Calif., has been signed by Paramount Films for a role in a new movie "Anything Goes".

Editorial board of the English informational periodical "Lituanus", published by the U. S. Lithuanian Students Society. The address of "Lituanus" is: Box 652, Station A, Champaign, Ill.

Informacinio angliško periodinio leidinio "Lituanus", leidžiamo JAV Liet. Stud. Sąjungos, redakcinio kolektyvo nariai; iš k. d.: V. A. Dundzi'as, A. Marchertas, D. J. Valančiūtė, K. A. Mikėnas ir L. Sabaliūnas, lanką Illinois steito universitetą ir nusifotografavę prie jų Alma Mater paminklo. "Lituanus" adresas: Box 652, Station A, Champaign, Ill.

At "Citizenship Week" celebration, S. Backaitis (left, knee bent) stands behind Chief Justice E. Warren and President D. D. Eisenhower. He came to the U.S. in 1949, now is working toward a Master's Degree at the Chrysler Institute in Detroit, Mich.

S. Backaitis (pirmoje eilėje, kairėje) su Prezidentu D. D. Eisenhoweriu, JAV Aukšč. Teismo pirm. E. Warren, JAV teisingumo min. (Attorney General) ir kt., kai jie "Citizenship Week" proga priėmė 20 asmenų naujųjų piliečių grupę. S. Backaitis gimęs 1929 m. Kaune, į JAV atvykęs su tėvais 1949, šiuo metu lanko Detrote Chrysler Technikos Institutą, ruošdamasis inžinerijos magistro laipsniui.

LITHUANIAN AFFAIRS IN THE AMERICAN PRESS

The Los Angeles Times, April 22. Report "Red China Chief Denounced at Asia Conference / The meeting was called by Ceylonese Premier Sir John Kotelawala to discuss his plan... / After a scorching criticism of western colonialism, Kotelawala said: 'There is another form of colonialism, however, about which many of us represented here are perhaps less clear in our mind and to which some of us would perhaps not agree. / Think for example of those small states under Communist domination.' / He ticked off the names of Hungary, Rumania, Bulgaria, Albania, Czechoslovakia, Latvia, Lithuania, Estonia and Poland. / 'Are these not colonies as much as any of the colonial territories in Africa?' he asked. 'And if we are united in opposition to colonialism should we not declare our opposition to Soviet colonialism as well as western?' "

The Register, Denver, Colo., April 17. Editorial "Yalta Pact Lives on in Suffering of Millions / Yalta, for example, meant the end of hope for the 2,167,000 Catholics of Lithuania, which had already felt the iron fist of Communism and had been declared a part of the Soviet Union. What happened to the principles of the Atlantic Charter, which promised sovereignty and freedom to all nations, when the Baltic lands were considered at Yalta?"

U.S. News & World Report, March 25. "The Tragedy of Yalta," by David Law-

rence. "From an editorial, March 9, 1945 / What reply can the president make to the American people who took the words of the Atlantic Charter as seriously as he now asks them to take the words of the Yalta communique or the words of his address to Congress? What explanation has he to make of the 'territorial aggrandizement' whereby Russia grabbed Latvia, Estonia and Lithuania and refuses even to discuss their future status? What has he to say about creation of a puppet government by Russia at Lublin and the proposed expulsion of millions of Poles from their homes?"

U.S. News & World Report, February 4. Article (extracts from forthcoming book **The Influence of Force in Foreign Relations**) "Must U.S. Again Take First Blow?" by Captain W. D. Puleston, USN, Ret. "Blunder No. 1: Stalin's Alliance With Hitler And International Intrigue / In 1934 Stalin signed a nonaggression pact with Poland and the Baltic States, and negotiated treaties with Czechoslovakia and Rumania, recognizing the latter's annexation of Bessarabia. / The Hitler-Stalin love feast quickly climaxed as Red troops occupied East Poland, Estonia, Latvia, and Lithuania. / Blunder No. 14: The 'Pro-Russian Atmosphere In Washington' / In September 1944 Secretary of the Navy Forrestal wrote a friend that 'if any American suggests that we act in accord with our own interests he is apt to be called a... fascist or imperialist, while if Uncle Joe suggests that he needs the Baltic provinces, half of Poland, all of Bessarabia and access to the

Mediterranean, all hands in Washington agree that he is a fine, frank, candid and generally delightful fellow who is very easy to deal with because he is so explicit in what he wants.' / By October 1, 1944, Red armies occupied Finland, Bulgaria, most of Estonia, Lithuania, and Poland to the Vistula..."

The Register, Denver, Colo, March 27. "Bishops Blasted Errors of Yalta 10 Years Ago," by J. J. Gilbert. "Washington. - Soon after the Yalta Conference was held the National Catholic Welfare Conference issued, in 1945, a statement expressing 'certain grave misgivings.' It was a courageous statement at that time, and was by no means favorably received in some quarters. / The statement lashed out at the 'ominous silence of the three great powers on Lithuania, Estonia, and Latvia,' and added that the hope that 'our government will discharge its full responsibility in re-establishing all the liberated nations of Europe under genuine democratic regimes.'

Expert prose translations done from the Lithuanian language into English. Rates start from one cent per word. Minimum undertaking 1,000 words. Write:

TRANS-SERVICE
1642 Ocean Ave.
Santa Monica, Calif.

LITHUANIAN RECIPES

By B. Šimkevičius, Los Angeles, Calif.

COLD BEET BROTH

Ingredients:

1 quart sour milk
1/2 pint sour cream
1 pint vegetables stock
5-6 cooked red beets, minced
1-2 young cucumbers, minced
4 cooked eggs, diced

Salt, dill, onion, parsley, chopped to taste.

Mix well together sour milk and cream, add beets, cucumbers, salt, and spices; thin broth with cold juice of vegetables or cold boiled water or canned vegetable juice like V-8; add eggs immediately before serving, to insure taste.

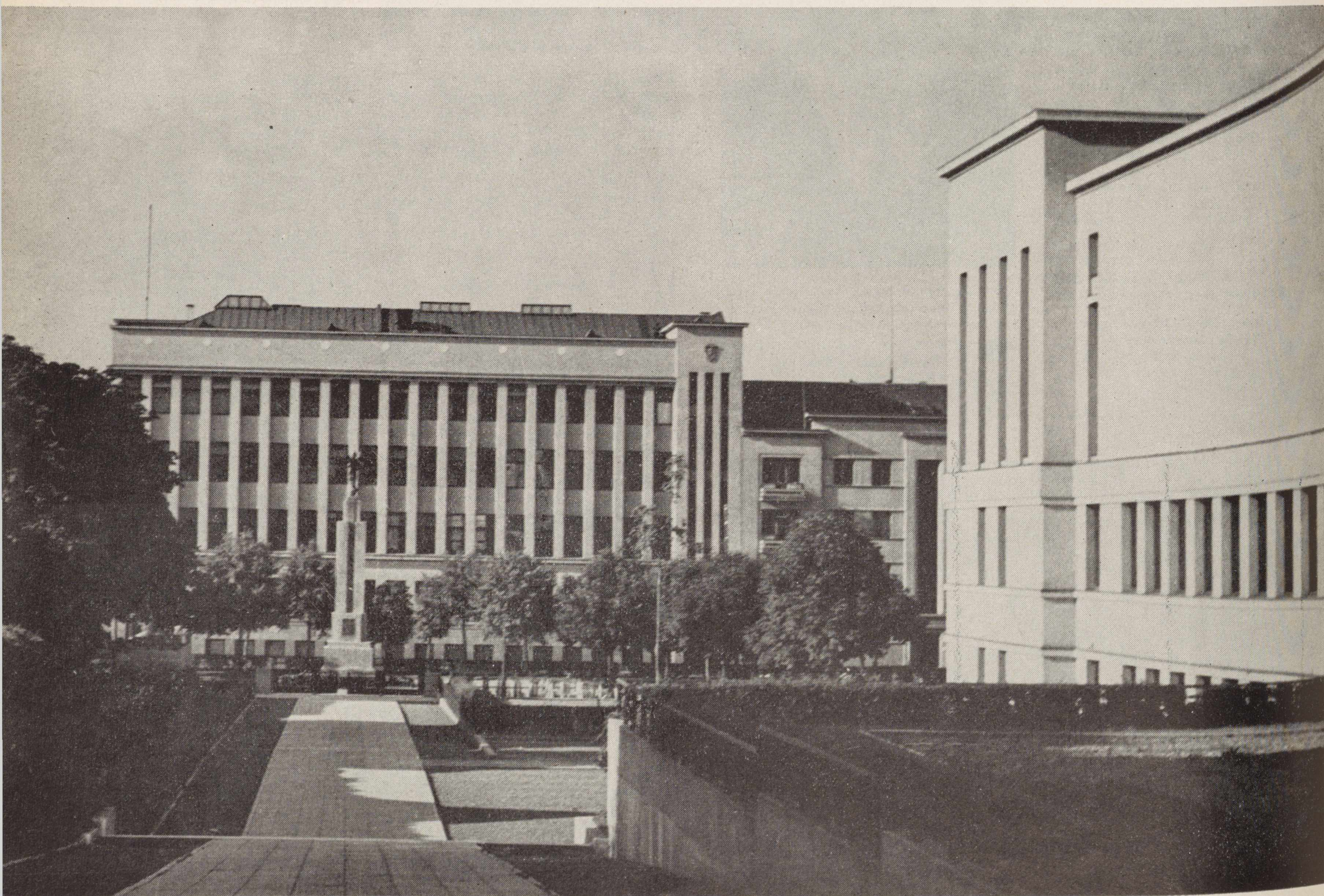
A tasty side dish is warm cooked potatoes sprinkled with parsley.

Sour milk is easily prepared at home, using pasteurized milk; to 1 qt. milk add about 1/2 cup buttermilk or 2 sps. sour cream. Keep at room temp. 1 day.

Ingredients:

5-6 red beets, minced
1 1/2 quart boiling water
1/2 pint sour cream
3-4 slices black rye bread
1-2 onion chopped
salt, sugar, to taste

Scald minced beets with hot water; when cool, soak bread tied in cheese cloth in broth and keep at room temp. 1 day to sour; then remove bread, adding cream, onions, salt and pinch of sugar. Serve with browned potatoes.

Independent Lithuanian architecture in Kaunas; right - corner of the Museum of War and in foreground is the Ministry of Agriculture building. Laisvosios Lietuvos modernioji statyba Kaune; dešinėje - Karo Muziejaus Rūmų kampas, prieky - Žemės ūkio Rūmai.

V. Augustino foto

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS

Chicago, Ill.

Sophie Barcus Radio Hours

Chicago - WGES - 1390 kilocycles
Mo. - Fri. 8:45 - 9:30 A. M.
Sat. - 8:30 - 9:30 A. M.

Mondays (Lietuviškos vakaruškos)
7:00 - 8:00 P. M.

Sophie Barcus, 7121 So. Rockwell,
Chicago 29, Ill. - Tel. 42413

MARGUTIS - Kasdieninė Lietuvių Radijo Programa

Cicero - Chicago — WHFC — 1450 kilocycles
Programa kiekvieną vakarą 9:15 val.

Ketvirtadieniais dvi programos: 7:00 ir 9:15
Sekmadieniais 1:00 p. m.

Vedėja - Lilija Vanagaitienė

Margutis - 6755 S. Western Ave., Chicago, Ill.
Telef. GROvehill 6-2242

The Saltimieras Lithuanian Show

Chicago WGES - 5000 Watt - 1390 kc
Monday thru Friday from 8:00 to 8:30 P. M.

No recordings - Live talent only
Paul B. Saltimieras, Director

6801 So. Talman Ave., Chicago 29, Ill.
Telephone Financial 0650

New Britain, Conn.

"Tėvynės Garsai"

New Britain, Conn., WKNB 840 kil.

Girdima kiekvieno sekmadienio rytą
nuo 10:30 iki 11:00 val.

Programos vedėjas Vl. Plečkaitis
439 Stanley St., New Britain, Conn.

Baltimore, Md.

Lietuvių Melodijos Valandėlė

Baltimore, Md. - WBMD - 750 kilocycles

Sekmadieniais 12:30 - 1:00 vidurdienį

Šios programos vedėjai: Albertas Juškevičius, 4515

Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md.,

Phone Tuxedo 9-8693;

Kęstutis Laskauskas, 809 Scott St., Baltimore 30, Md.

Phone SARatoga 7-7963.

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos lietuvių kultūrinė radijo programa

Boston 15, Mass - WBMS - 1090 kilocycles

Sekmadieniais 12:30 iki 1:00 val. pietų metu

Vedėjas - P. Viščinis

31 Bunker Ave., Brockton 4, Mass.

Tel. Brockton 8-1159-R

Lietuvių Radio Korp. Programa

Boston, Mass. - WBMS - 1090 kilocycles

Sekmadieniais 12:00 iki 12:30 val. per pietus

Muzika, dainos ir Magdutės pasaka

Direktorius S. Minkus

502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO. 80489

Brooklyn, N. Y.

Lithuanian Radio Program

Brooklyn, N. Y. - WWRL - 5000 kilocycles

Programos pradžia kiekvieną

šeštadienį (Saturday) 1 val. 30 min. po pietų

Joseph Ginkus, Director

495 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. - Tel. EV. 4-9293

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Klubas

gimtojo žodžio ir lietuviškosios muzikos
programą transliuoja kiekvieną penktadienį

7:30 iki 8:15 per WDOK, banga 1260

Klubo pirmininkas Juozas Stempužis, 1152 Dallas Rd.,
telef. SW 1-2245

Programos vedėjas Balys Auginas, 1359 E. 94th St.,
telef. CE 1-5904

Detroit, Mich.

"Baltic Melodies"

Detroit - WJLB - 1400 kilocycles

Saturdays 8:30 - 9:15 P. M.

Director Helen Rauby

16926 Pinehurst, Detroit 21, Mich.

Telephone UNiversity 1-1072

"Lithuanian Melodies"

Ann Arbor - WPAG - 1050 kilocycles

Sundays 1:00 - 1:30 P.M.

Director Ralph Valatka

15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.

Telephone BRoadway 32224

Toronto, Ont., Canada

Tėvynės Prisiminimai

CHUM - 1050 banga - Toronto, Ont., Canada

Šeštadieniais nuo 3 val. iki 4:15 po pietų

Programos vedėjas J. R. Simanavičius, 77 Salem Ave.,

Toronto, Ont., Telefonas OL - 1274

Los Angeles, Calif.

Lithuanian Melody Hour

KOWL - 1580 kilocycles - Santa Monica, Calif.

Saturdays - 10:00 - 10:30 A. M.

Direktorius Bruno Gediminas, 1827 1/2 N. Western Ave.,

Los Angeles 27, Calif. Phone HO. 9-4150

Reikalų vedėjas - George Rudelis, 5027 Zelzak St.,
Encino, Calif.

Programos vedėjas - Bronius Dūda, 1315 McCollum St.,
Los Angeles 26, Calif.; Phone DU. 2-1595

New York - New Jersey

"Lietuvos Atsiminimų" Radijo Valanda

girdima kiekviena šeštadienį, 4:30 - 5:30 val. popiet

iš New Yorko stoties WEVD - 1330 kil., ir 97.9 meg. (FM)

Direktorius - Jokūbas J. Stukas

1264 White St., Hillside, N. J.

Tel. WAverly 6-3325

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa

Bendruomenės Balsas

Philadelphia, Pa. - WDAS - 1400 kilocycles

Programa sekmadieniais nuo 3 val. 30 min. po pietų
iki 4 val.

Duoda kultūrinės bei politinės apžvalgas, žinias,
muziką, skelbimus.

Visais reikalais rašyti:

Mr. B. Raugas, 517 Greenwich St., HO. 74178

Pusvalandžius redaguoja: J. Janulaitis, K. Kazlauskas,
A. Klimas, V. Muraškauskas, B. Raugas, J. Skladaitis
ir A. Šileika.

Pittsburgh, Pa.

Lithuanian Catholic Hour

Pittsburgh Pa., - WLOA - 1550 kilocycles

Sundays - 1:30 - 2:00 P. M.

Produced by Knights of Lithuania

Pittsburgh District

WLOA, Braddock, Pa.

Young Lithuanians of Pittsburgh Radio Program

Pittsburgh, Pa. — WHOD - 860 kilocycles

Sekmadieniais nuo 4:30 iki 5:00 P. M.

Direktorius J. Žilinskas, 2200 Sarah St., Pittsburgh
3, Pa.

Dir. pav. K. Pukas, 1503 Electric Ave., East Pitts-
burgh, Pa.

Programos vedėjas Pranas Saldukas, 5523 Howe Street
(Shadyside), Pittsburgh, Pa.

"YOUR FAVORITE LITHUANIAN AND AMERICAN MELODY HOUR"

Pittsburgh, Pa. - WHOD - 860 kilocycles

Šeštadieniais nuo 6:00 iki 6:30 P. M.

Produced by: Pranas Saldukas, Jurgis Žilinskas, and
Kostas Pukas.

Rochester, N. Y.

Lietuvių Radijo Klubas

Rochester, N. Y. - WHEC - 1460 kilocycles

Programa transliuojama kiekvieną sekmadienį

9:00 iki 9:30

Pirm. Pranas Saladžius, 309 Alphonse St.

Sekr. Pranas Puidokas, 38 St. Jacob St.

Kas. Aibinas Apanavičius (Apton), 349 Bernard St.

Vaid. narys Valerijonas Vitkus, 787 Hudson Ave.

Programos vedėjai: P. Armonas, A. Ciemenis, H.
Žemelis ir V. Zmuidzinai.

Waterbury, Conn.

"Lithuanian Memories"

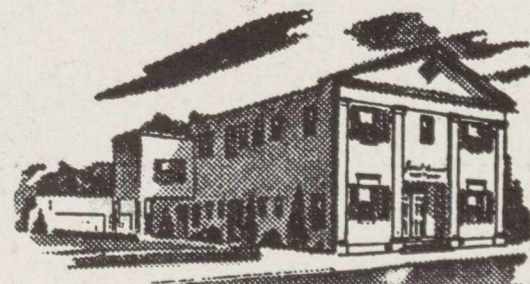
Waterbury - WWCO - 1240 kilocycles

Saturdays - 6:35 to 7:30 P. M.

Director Dr. M. J. Colney

148 Grand St., Waterbury 5, Conn.

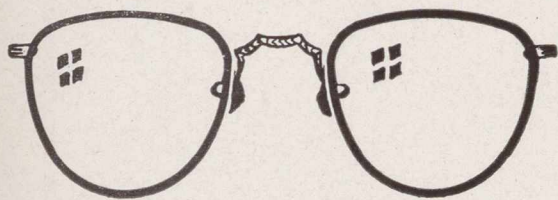
Lietuviams patarnauja jau 25 metus

JONES & HAMROCK MORTUARY

731 W. WASHINGTON BLVD. LOS ANGELES 15

PROSPECT 6091

EYES EXAMINED

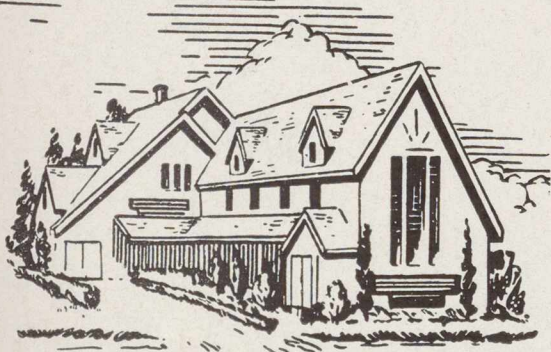
GLASSES FITTED

DR. MICHAEL HOLLINGER

Optometrist

329 W. FIFTH STREET, LOS ANGELES, CAL.

Phone MUtual 1056

Pirma Lietuvių Istaiga Los Angeles

COWLEY & CASPER

Laidotuvių Namai

935 W. Washington Blvd.

PR. 1061

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC. FOUNTAIN, MICH.

JOHN ANDRULIS, President

ANGIE ANDRULIS, Vice-President

Gaminami tikri ir nepaprastai skanūs
lietuviški sūriai. Užsisakykite, tada patys
įsitikinsite.

HELEN'S HOUSE OF BEAUTY

HELEN MOCKUS

1722 WESTERN AVE.

Phone HO. 9-4600

HOLLYWOOD 27, CAL.

ANTHONY F. SKIRIUS

GENERAL INSURANCE AGENT

REAL ESTATE - TAX SERVICE

Office:

9204 S. Broadway

Los Angeles 3, Calif.

Phone PLymouth 4-1377

Residence:

18407 Domino, Reseda, Calif.

Phone DIckens 2-5315

LIETUVIŠKA SODYBA, WORTH, ILL.